

eduard

LIMITED

Ryu

STAVEBNÍ NÁVOD

1/48

DUAL COMBO

11171-NAV1

RUFE

**Stíhací hydroplán Typ 2
Nakajima A6M2-N
1942–1945**

JAN BOBEK

foto: US Navy

Na této fotografii je patrně zachycen jeden z prvních dokončených strojů Nakajima A6M2-N. Zřejmě byl předán japonským jednotkám kvůli seznámení se s novým typem hydroplánu, protože byl záhy ukořisťen Američany a v roce 1943 byl zveřejněn v identifikační příručce nepřátelských letounů.

Stíhací letoun Zero se stal během druhé světové války symbolem japonských vzdušných sil. Lehký a obratný stroj měl v počátcích bojů v Pacifiku nad spojeneckými protivníky převahu, ale s přibývajícím časem o ni přicházel. Během války byly postupně uváděny další verze Zera a jednou z nejikoničtějších je jeho plováková verze, známá pod spojeneckým kódovým označením Rufe.

Japonský letecký průmysl byl ve 20. letech a počátkem 30. let 20. století orientován na výrobu letounů stavěných podle zahraničních licencí. Ozbrojené složky, především námořnictvo, však s ohledem na specifika čínského a pacifického bojiště přicházely s požadavky, které zahraniční letecké konstrukce nenabízely. Díky tomu vznikl u firmy Mitsubishi Heavy Industries námořní stíhací letoun Typ 96, známější jako A5M „Claude“. Jednalo se o stroj, který navrhl tým pod vedením mladého japonského konstruktéra Jirō Horikoshiho. Navzdory poměrně slabému motoru se podařilo vytvořit lehkou a obratnou stíhačku s pevným podvozkem, která v době svého vzniku neměla co do rychlosti konkurenci. Následně byly v říjnu 1937 osloveny firmy Mitsubishi a Nakajima, aby zahájily vývoj prototypu palubní stíhačky 12-shi. Požadované parametry byly natolik extrémní, a někdy i vzájemně protichůdné, že oba konstruktérské týmy zjišťovaly, zda by bylo možné je „změkčit“. Nakajima nakonec od projektu odstoupila a parametry prototypu se dokonce na základě zkušeností z čínského bojiště ještě zpřísnily. Horikoshiho týmu se posléze podařilo požadavky technických specifikací splnit, a to nejen díky aerodynamickému designu a novému druhu lehké slitiny pro potah letounu, ale i díky motoru Sakae 11 firmy Nakajima. Během letových testů bylo nutno řešit praskání potahu křídla při přetížení i ovládání křidélek při manévrech ve vysokých rychlostech. Nová stíhačka měla silnou výzbroj dvou kanónů a dvou kulometů, extrémně dlouhý dolet přes 1800 km a výbornou obratnost. Její maximální rychlost byla 533 km/h ve výšce 4550 m. Postrádala však pancéřování a další ochranné prvky a nepřekročitelná rychlost činila pouze 600 km/h.

Překvapení z Japonska

Nový letoun byl do výzbroje zařazen v roce 1940 s motorem Sakae 12 o výkonu 691 kW (940 k) a dostal oficiální označení Rei shiki Kanjō sentōki (palubní stíhačka typ nula), přičemž „nula“ byla odvozena od roku 2600 (1940) japonského kalendáře. Japonští piloti jí obvykle zkráceně nazývali „Rei-Sen“. Odtud je také odvozen název Zero, často používaný spojeneckými letci namísto oficiálního kódového označení, kterým bylo mužské jméno Zeke. V rámci systému označování letounů japonského námořnictva dostal nový stroj typové označení A6M, přičemž A6 znamenalo, že se jedná o šestý typ palubní stíhačky zařazený do služby a M bylo zkratkou pro název firmy Mitsubishi. Zera, konkrétně A6M2 Model 11, byla úspěšně nasazena na čínském bojišti od léta 1940, ale jejich existence západními rozvědkami unikala, protože nikdo nechtěl věřit hlášením z Číny, která naznačovala, že Japonci mají stíhačku špičkových parametrů. Během roku 1941 došlo k modifikacím, ze kterých vzešel Model 21. Bylo provedeno několik změn konstrukce, z nichž nejviditelnějšími byly sklopné konce křídla, umožňující snadnější manipulaci na palubě letadlových lodí. S takto upravenými letouny vstoupili

lo Japonsko do války s USA a dalšími západními státy. Mitsubishi potřebovalo kromě stíhačky Zero vyrábět i další letouny, a tak koncem roku 1941 zahájila licenční výrobu také společnost Nakajima. Firma Mitsubishi vyrobila do června 1942 celkem 740 strojů a Nakajima jich do února 1944 dodala 800. V průběhu výroby se zlepšovala kanónová výzbroj a u Modelu 21 mohly být použity varianty se zásobníkem až na 150 nábojů. Je doloženo i jeden exemplář s prodlouženou hlavní kanón. Takto modifikovaný stroj může být označován jako Model 21a.

Přichází Rufe

Stíhací nebo dvoumístný bojový letoun s plováky nebyl novou myšlenkou. Takto koncipované stíhací stroje byly bojově nasazeny již během první světové války. Po válce se jejich priorita postupně snižovala, protože výkony těchto hydroplánů stále víc zaostávaly za stroji s pevným podvozkem. Japonské císařské námořnictvo se k této myšlence vrátilo v roce 1933 v rámci stavby nosiče plovákových letounů. Přišlo se specifikaci stroje, který měl chránit u pobřeží základnu během její výstavby a měl být schopen dosáhnout rychlosti 200 uzlů (kt) tedy 370 km/h. Firma Kawanishi od roku 1934 připravovala studii takového hydroplánu. Měl operovat z nosiče plovákových letounů, nebo startovat z katapultu a měl být schopen čelit stíhacím letounům. Ke stavbě prototypu nakonec nedošlo a přípravy byly v roce 1936 zastaveny. Následně se uvažovalo o konceptu dvoumístného stroje, ale i tato myšlenka byla opuštěna.

Na konci 30. let US Navy připravilo plán na výstavbu 2000 létajících člunů. Na tuto hrozbu se Japonci rozhodli zareagovat. Proto císařské námořnictvo v září 1940 zadalo firmě Kawanishi specifikaci pro rychlý stíhací hydroplán 15-Shi. Kawanishi již několik měsíců pracovala na rychlém plovákovém průzkumném letounu (později označený jako E15K Shiun) a námořnictvo si od tohoto rozhodnutí slibovalo synergií. Nicméně, současně se obávalo určitých průtahů, protože stroje Kawanishi nesly řadu novátorských prvků. Proto se císařské námořnictvo rozhodlo ke konverzi stíhačky Mitsubishi A6M2, která právě procházela zkušebním bojovým nasazením v Číně. Firma Mitsubishi byla plně vytížena výrobou Zera a dalších typů. Proto se námořnictvo obrátilo na Nakajimu, která na konci roku 1941 zahájila licenční výrobu stíhaček A6M2 ve svém závodu v Koizumi. Firma měla volné konstrukční i výrobní kapacity, a proto jí byla zadána výše zmíněná specifikace 15-Shi. Hlavním konstruktérem byl jmenován Shinobu Mitsutake. Jeho tým se snažil co nejvíce využít konstrukci letounu A6M2. Někteří autoři uvádí, že Mitsutake vyšel u konstrukce sériových stíhacích hydroplánů z pozemní verze stíhačky A6M2, tedy z Modelu 11, která neměla sklápěcí koncové oblouky křídla. Ve skutečnosti přinejmenším několik prvních desítek sériových strojů sklápěcí koncové oblouky mělo. Na ukořisťených Rufe je tento konstrukční prvek doložen ještě u 37. vyrobeného letounu.

K trupu Zera konstruktéři přidali centrální plovák s kovovou konstrukcí a potahem. Byl připevněn pylonek k hlavnímu nosníku křídla a upevněn k zadnímu nosníku křídla vzpěrou ve tvaru „V“. Pylon byl umístěn zhruba v místech, kde mělo Zero připevněnou přídavnou nádrž a byl v něm zabudován systém chlazení oleje. Absence přídavné nádrže byla nahrazena nádržími v plováku. Stabilizační plováky byly namontovány na samostatných pylonech. Na potahu křídla přibýly oproti Zeru krytky pro přístup k vnitřní konstrukci křídla a pylonům.

Toto elegantní řešení upevnění centrálního plováku bylo použito již u dvouplošníku F1M Pete a přispělo k vysoké aerodynamické čistotě Mitsutakeho konstrukce. Centrální plovák a jeho dynamické účinky, které působily na trupovou konstrukci při vzletu, manévrech s přetížením a při přistání, vyvolaly potřebu zesílit konstrukci trupu v oblasti kokpitu dodatečným přeplátováním.

Na prvních několika desítkách strojů byl shora na centrálním plováku instalován systém pro proplachování palivových nádrží. Armatury tohoto systému, které vystupovaly z plováku v jeho horní části, byly chráněny polokulovitým krytem. Plovák byl rovněž vybaven kormidlem. Poslední výraznou změnou oproti Zeru bylo zvětšení svisté ocasní plochy kvůli stabilitě stroje.

Testy prototypu začaly v den japonského útoku na Havaj a intenzivně pokračovaly během počátku roku 1942. Prototyp byl přestavěn z pozemní verze stíhačky Zero, A6M2 Model 11 vč. (6)69. Následujících devět letounů A6M2-N mělo být u Nakajimy vyrobeno přestavbou z palubních stíhaček Mitsubishi A6M2 Model 21, mezi nimi byly i stroje vč. (5)159 a (3)312, které se na palubě letadlové lodi Shōkaku zúčastnily útoku na Havaj. Konstrukce takto přestavěných hydroplánů však trpěla korozí. Proto nebyla přestavba A6M2-N vč. 8 a 9 realizována a stroj č. 10 byl již kompletně vyroben jako nový.

Plováková stíhačka ve výkonech příliš nepřevyšovala srovnatelné hydroplány. Sice narostla její hmotnost kvůli plovákům a změnám konstrukce, ale ubyl podvozek Zera a přistávací hák. Stroj měl vynikající obratnost a stabilitu ve střední a vyšší letové hladině a zachoval si poměrně dobré letové vlastnosti i v nižších výškách. Jeho prázdná hmotnost vzrostla oproti A6M2 Model 21 přibližně o 14 % a maximální rychlost klesla na 234 kt (433 km/h) v 5000 m z původních 275 kt (509 km/h) ve výšce 4400 metrů u Zera Model 21. Hydroplán měl dolet 962 námořních mil (1781 km) a maximální dobu letu 6 hodin.

Výzbroj tvořily stejně jako v případě A6M2 dva 20mm kanóny v křídle a dva kulomety ráže 7,7 mm v trupu. Letouny mohly nést dvě 30kg nebo 60kg pumy podvěšené pod křídlem. Oproti Zeru Model 21 však nebyly vybaveny kruhovou směrovou anténou v zadní části kokpitu a neměly opěrku hlavy za sedačkou pilota.

Tento stíhací hydroplán nejdříve dostal označení Rei-Shiki Ichi Gata Suijō Sentōki (Stíhací hydroplán Typ 0 Model 1). V červenci byl císařským námořnictvem přijata zařazen do služby pod označením Ni-Shiki Suijō Sentōki, tedy stíhací hydroplán Typ 2 a nesl zkrácené označení A6M2-N. Nakajima zvažovala přípravu dalšího stíhacího hydroplánu, který měl dosahovat rychlosti 250 kt (463 km/h), ale nakonec od jeho přípravy upustila. Sériová výroba byla zahájena v dubnu roku 1942 a skončila v červenci 1943, protože v červnu téhož roku byla zahájena výroba stíhacích hydroplánů Kawanishi NIK Kyofu (Rex). Nakajima vyrobila celkem 258 hydroplánů A6M2-N, přičemž nejvyšší počet strojů v jednom měsíci opustil bránu závodu v Koizumi v dubnu 1943 (24 ks).

Jakmile Spojenci zaznamenali tento stroj v leteckých střetnutích, přidělili mu jako plovákovému letounu kódové označení mužským křestním jménem Rufe. Pro létající čluny byla vyhrazena ženská jména.

Aleuty a Kurily

První jednotkou, která se s letouny Rufe dostala do střetnutí s nepřítelem, byla Tōkō Kōkūtai. Vznikla na konci roku 1940 a na počátku války v Pacifiku byla nasazena při dobývání Filipín a Holandské východní Indie. V červnu 1942 byla s šesti stroji H6K Mavis nasazena při obsazení ostrovů Attu a Kiska na Aleutách. Ochranu invazních sil zajišťovaly plovákové letouny z nosičů hydroplánů Kamikawa Maru a Kimikawa Maru. Velení brzy rozpoznalo, že pro boj s Američany v oblasti Aleut je potřeba nasadit k ochraně kotvišť a připravovaných základů stíhací hydroplány, protože plovákové pozorovací letouny nebyly pro tento účel ideální. Oba nosiče se navíc musely přesunout do jiné části Pacifiku.

Proto byla na počátku června v Yokosuce zformována stíhací jednotka se stroji A6M2-N pod velením por. Kushichirō Yamady. Na ostrov Kiska jejich šest strojů přepravil nosič hydroplánů Chiyoda a jednotka byla začleněna do Tōkō Kōkūtai. Poprvé se s nepřátelskými stroji Yamadovi piloti střetli 8. července 1942 při náletu Liberatorů na Kisku. Obvykle hlídkovali ve dvojicích a s nepřátelskými letouny se někdy dostávali do střetu i několikrát denně. Prvního vítězství piloti na strojích Rufe dosáhli o deset dnů později, jednalo se o jeden B-24 a jeden B-17. Američané po boji skutečně odepsali létající pevnost z 28th Composite Bombardment Group.

Na počátku srpna byla Yamadova stíhací jednotka vyřazena z Tōkō Kōkūtai a stala se z ní 5. Kōkūtai, jejíž počet letounů se rozšířil na dvanáct stíhacích hydroplánů. Během srpna byla posílena i o pozorovací plovákové letouny. První vítězství si stíhači z 5. Kōkūtai připsali 7. srpna 1942 během ostřelování ostrova americkými válečnými plavidly. Jeden z pilotů Rufe za velmi nepříznivých povětrnostních podmínek zaútočil na torpédoborec a jeho kolegové si připsali sestřel dvou amerických pozorovacích námořních letounů. Americké jednotky se 30. srpna vylodily na ostrově Adak a v následujících týdnech tam s neuvěřitelnou rychlostí vybudovaly funkční letiště. Pro Japonce na Attu a Kisce se tím pádem zhoršily vyhlídky na dokončení vlastního letiště.

K nerovnému boji došlo 15. září 1942, když na ponorkovou základnu na Kisce zaútočilo čtrnáct těžkých bombardérů z 28th CBG v doprovodu čtrnácti Lightningů a stejného počtu Airacobers z XI. Fighter Command. Této formaci čelili čtyři piloti Rufe, z nichž dva zahynuli. Podd. 2. tř. Gi-ichi Sasaki si v tomto střetnutí připsal čtyři vítězství nad stíhacími letouny a jeden nárokoval jako pravděpodobně zničený, ale při přistání se jeho stroj převrátil. Na konci dne zůstalo provozuschopné jen jedno Rufe. Na konci září k ostrovu

foto: BUAER Newsletter

Jeden z letounů Yokohama Kōkūtai, které technici USMC odvezli z Tulagi na NAS Alameda v USA.

dorazil nosič hydroplánů Kimikawa Maru a přivezl šest Rufe a dva pozorovací letouny. V následujícím týdnu jednotka několikrát čelila výrazné přesile a 4. října zůstala zcela bez stíhacích hydroplánů. Na počátku listopadu byla 5. Kōkūtai přeznačena na Kōkūtai 452, obdržela další letouny, ale ty byly v následujících dnech zničeny během bouře a při útoku Lightningů. Na konci prosince Kimikawa Maru opět přivezla nové hydroplány Rufe. V poslední den roku 1942 se japonským stíhačům podařilo sestřelit jeden B-25, doprovodný P-38 a na hladině moře zničili Catalinu.

Kōkūtai 452 stále operovala v extrémně obtížných podmínkách. Její letouny kotvily v arktických teplotách na břehu moře nebo na mělčině a jejich jedinou ochranou byla plachta natažená přes přední část trupu. Přesto její technici dokázali udržet většinu hydroplánů v provozu. Letouny primárně operovaly z ostrovu Kiska a náhradní stroje byly vykládány na ostrově Attu, kde bylo nebezpečí hrozič ze strany spojeneckých letounů nižší.

Hlídka dvou pilotů s hydroplány Rufe objevila 24. ledna 1943 pět nákladních lodí s doprovodnými křižníky, které zajišťovaly vylodění na ostrově Amchitka. Zaútočila na ně 60kg pumami a v útocích piloti pokračovali na konci ledna i během února. Americké protiletadlové obraně se přitom podařilo několik Rufe sestřelit. Z jedné takové nebezpečné mise se nevrátil také Sasaki, který se stal jediným stíhacím esem na strojích Rufe v této oblasti. Sestřelil jej pilot Curtissu P-40 z 18th Fighter Squadron. Tato jednotka stíhacích hydroplánů, která během své činnosti třikrát změnila označení, sestřelila od léta 1942 patnáct letounů jistě a pět pravděpodobně. V leteckých bojích ztratila dvanáct stíhacích hydroplánů a deset pilotů. Zbývajících 23 strojů na Aleutách odepsala kvůli závadám a vlivu počasí.

Na konci března 1943 evakuovala zbývajících letce z Kōkūtai 452 ponorka do Japonska, v květnu byla jednotka reorganizována a obdržela nové letouny Pete, Jake a Rufe. Její stíhací části velel podpor. Shunshi Araki a od července měla základnu na jezeře Bettobu na kurilském ostrově Shumshu, 11 km jihozápadně od Kamčatky. Jejich protivníky v této oblasti byly opět osádky Liberatorů, se kterými se piloti v kokpitech hydroplánů Rufe poprvé setkali 19. července. Do sporadických bojů se mimo hydroplány Rufe zapojovaly nejen námořní pozorovací letouny, ale také armádní letci se stroji Ki-43 Oscar z 54. Hikō Sentai.

Stíhači z Kōkūtai 452 svých posledních vítězství dosáhli 12. září v boji s formací osmi Liberatorů a dvanácti Mitchellů. Ohlásili při tom dva sestřelené B-24 a jeden pravděpodobně. Do boje se však zapojili i japonští armádní stíhači a Američané utrpěli těžké ztráty. Mimo dvou Liberatorů přišli o sedm Mitchellů a některé osádky nouzově přistály na sovětském území. Na počátku října 1943 byla stíhací část Kōkūtai 452 zrušena a jednotka pokračovala ve službě s průzkumnými letouny na Kurilských ostrovech do léta 1944.

Kotviště na Tulagi

V jižním Pacifiku se na letounech Rufe jako první dostala do boje stíhací Buntai, která byla zformována v květnu 1942 jako součást Yokohama Kōkūtai. Velitelem této stíhací jednotky se stal por. Ri-ichirō Satō, který dosud sloužil u Yokosuka Kōkūtai. S dvanácti stíhacími hydroplány dorazil na počátku června do Rabaulu na Nové Británii. O měsíc později se jeho jednotka přesunula na ostrov Tulagi u Guadalcanalu a střetávala se

foto: Naval History and Heritage Command

Američtí vojáci v květnu 1943 u vraku Rufe v Holtz Bay na ostrově Attu. Na konstrukci pylonu hlavního plováku je viditelná část chladicího systému oleje.

s nepřátelskými stroji prakticky denně. První vítězství nárokovala 10. července v boji s Liberator z 435th BS. O týden později střelci bombardéru B-17 z téže jednotky sestřelili podd. 1. tř. Horiho. Stejný osud potkal nám. 1. tř. Matsuiho v boji s létající pevností 23. července. Oba zahynuli.

Létající pevnosti si vzaly Tulagi na mušku 4. srpna 1942. Nad cílem na ně zaútočilo sedm Rufe. Palubní střelci z 26th BS, 11th BG nárokovali jeden hydroplán jako sestřelený, ale druhý japonský letoun se srazil s B-17E, jemuž velel 1st Lt. Rush E. McDonald. Zahynula celá jeho osádka i japonský pilot, nám. 1. tř. Kobayashi.

Tragický zvrat jednotku potkal 7. srpna 1942 při spojeneckém vylodění na Guadalcanalu. V ranních hodinách zaútočily na kotviště v Tulagi a na okolních ostrovech Wildcaty z VF-71 a zničily všech sedm létajících člunů H6K Mavis a šest Rufe. Jeden stíhací hydroplán byl viděn jak odlétá na sever a jeho pilot se zřejmě připojil ke dvěma kolegům, kteří se nacházeli v kotvišti na ostrově Shortland u Bougainville. Personál Yokohama Kōkūtai se na Tulagi zapojil do pozemních bojů a pět stíhacích pilotů padlo v boji proti americké námořní pěchotě již 8. srpna. Poručík Satō s třinácti dalšími muži zahynul 19. září. Jen jeden z jeho pilotů byl na Tulagi zajat.

Z ostrova Shortland na konci srpna po několika dnech pokračovaly hlídkové lety pod velením praporčíka Kofujiho, ale 2. září 1942 byla stíhací jednotka Yokohama Kōkūtai rozpuštěna a personál i zbývající hydroplány Rufe převzala stíhací Buntai nosiče hydroplánů Kamikawa Maru.

Kamikawa Maru

V reakci na americké vylodění na Guadalcanalu a při absenci vlastních letišť mezi tímto ostrovem a základnou v Rabaulu, se císařské námořnictvo rozhodlo ustavit od 28. srpna 1942 velitelství hydroplánových jednotek v této oblasti. Dostalo název R-Hōmen Kōkū Butai (zkráceně R-Butai), přičemž R bylo kódové označení pro Rabaul a celý název je možno přeložit jako letecké uskupení pro oblast R. V jeho čele stál kontradmirál Takatsugu Jōjima, který dříve postupně velel několika letadlovým lodím, tou poslední byla Shōkaku. Na konci června 1942 se stal velitelem 11. divize nosičů hydroplánů, která byla operační částí nově vytvořené R-Butai.

Pod Jōjimovo velení nejdříve spadaly nosiče hydroplánů Chitose (s letouny Pete a Jake), Sanyo Maru (Pete a Jake) a Sanuki Maru (Pete). Během září se k nim připojily Kamikawa Maru (Rufe a Pete) a Kunikawa Maru (Pete). Úkolem těchto jednotek bylo bránit kotviště na Shortlandu a v zátocě Rekata u Guadalcanalu. Američané soustavně útočili hlavně na zátoku Rekata, v níž se Japonci snažili vybudovat základnu. Její zásobování zajišťovaly nosiče hydroplánů Akitsushima, Chitose a Nisshin. Hydroplány z R-Butai z bezpečnostních důvodů nemohly přes noc v zátocě Rekata zůstat, proto do této lokality osádky létaly ze Shortlandu v brzkých ranních hodinách.

Kamikawa Maru byla v roce 1936 dokončena jako nákladní plavidlo. Císařské námořnictvo ji převzalo v roce 1937 a o dva roky později dokončilo její přestavbu na nosič hydroplánů. Před válkou v Pacifiku byla její letecká jednotka bojově nasazena při agresi proti Číně. Po 7. prosinci 1941 se zúčastnila tažení v oblasti malajského poloostrova, Bornea a Jávy. V květnu 1942 se Kamikawa Maru podílela na japonském vylodění v Tulagi, byla součástí svazu, který se střetl s Američany v bitvě v Korálovém moři a podporovala vylodění na Aleutách.

V srpnu 1942 byla k letecké jednotce Kamikawa Maru připojena stíhací Buntai s letouny Rufe pod velením por. Jirō Ōna. Při útoku na Pearl Harbor velel Ōno jednotce hydroplánů na palubě křižníku Chikuma. Velitelem lodi Kamikawa Maru námořní kapitán Torahachi Shinoda, který tuto pozici zastával od září 1941. Primárním úkolem pilotů hydroplánů Rufe byla obrana základen a průzkum. Nicméně v rámci bojů na Guadalcanalu se dostávali i do role bitevních letounů.

Prvního vítězství dosáhla dvojice letců z Kamikawa Maru 13. září. Odstartovali z Rekaty a měli za úkol zjistit, zda je letiště Henderson Field na Guadalcanalu zpět v japonských rukou. Japonské jednotky sice na základně nezpřezkovali, ale narazili na osamělý SBD Dauntless z VMSB-231. Podařilo se jim jej sestřelit a pak zaútočili na pozemní cíle.

Oba američtí letci zahynuli, jedním z nich byl také střelec, který přežil bitvu o Midway coby příslušník VMSB-241.

Karty se obrátily hned následující den, když v ranních hodinách trojice hydroplánů Rufe pod velením podpor. Masashi Kawashimy opět prováděla průzkum nad Hendersonovým letištěm. Narazili však na přesilu jedenácti Wildcatů z VF-5. Všichni japonské letci byli sestřeleni a zahynuli. Během odpoledne téhož dne byl stíhačem z VF-5 ve stejné oblasti sestřelen ještě jeden pilot Rufe.

Na hydroplánové základny na Shortlandu a v jeho okolí zaútočily v ranních hodinách 10. října Avengery a Wildcaty z USS Hornet (CV-8). Nad cílem byla velmi špatná viditelnost a ve vzduchu se shodou okolností nacházely dvě osádky průzkumných hydroplánů Pete ze Sanuki Maru a dva piloti s letouny Rufe jako jejich doprovod. Měli za úkol doprovázet torpédoborce Oyashio, Kuroshio a Hayashio při plavbě ke Guadalcanalu. Namísto toho ale bránili vlastní základnu proti přesile. Bylo jim připsáno sestřelení pěti amerických stíhaček, ale všechny čtyři japonské stroje byly sestřeleny a letci zahynuli. Stíhací Buntai lodi Kamikawa Maru do 7. listopadu 1942 provedla celkem 360 bojových letů při 211 akcích. Nárokovala sestřelení čtrnácti letounů, ale devět pilotů bylo zabito. Po tomto datu její zbývající části převzala Kōkūtai 802.

Boj o Šalamounovy ostrovy

V polovině října 1942 byla R-Butai posílena o devět Rufe pod velením podporučíka Toshio Igarashiho z 14. Kōkūtai. Pod tímto označením původně existovala jednotka vyzbrojená Zery, se kterými do podzimu 1940 bojovala proti čínským ozbrojeným silám. V dubnu 1942 byla 14. Kōkūtai znovu vytvořena, tentokrát jako jednotka vyzbrojená hydroplány. Z Rabaulu se záhy přesunula do Shortlandu a později dokonce i do Rekaty. Jednotka se dostala 13. října a v dvou následujících dnech do střetu s Boeingy B-17 a ztratila při tom jednoho ze svých důstojníků. Prvního vítězství docílila 17. října, když se čtveřici stíhačů s hydroplány podařilo sestřelit Dauntless z VS-71. S Wildcaty se jednotka poprvé střetla 29. října, když se tři Rufe z 14. Kōkūtai a jedno Rufe plus osm Pete z letecké jednotky Kamikawa Maru dostaly do boje s mariňáky z VMO-251 a VMF-212. Američané nárokovali osm vítězství, ale Japonci přišli jen o jednu stíhačku a jeden pozorovací letoun z Kamikawa Maru. Na počátku listopadu 1942 byla 14. Kōkūtai přeznačena na Kōkūtai 802 a velitelem její stíhací Buntai byl por. Hideo Goto. Do rozsáhlého boje se Goto s dalšími čtyřmi kolegy dostal 7. listopadu, když měli společně se čtyřmi letouny Pete z Kamikawa Maru poskytovat krytí svazu torpédoborců, které pluly ke Guadalcanalu. K těmto plavidlům směřovaly také Dauntlessy s doprovodem Wildcatů z VMF-121, 112 a Airacober z 347th FG. V průběhu boje byl sestřelen Goto i jeho kolegové a nikdo nepřežil. Američanům padl za oběť i jeden Pete, přišli však o jeden Dauntless a tři Wildcaty, včetně stroje, který pilotoval legendární Joe Foss.

V průběhu prosince prováděli se stíhačkami Rufe hlídkovou činnost dva zbývající piloti Kōkūtai 802 a mezitím v Japonsku probíhaly přípravy na kompletní obnovení letecké části této jednotky. V polovině ledna 1943 dorazilo do Shortlandu celkem 15 nových Rufe a 15 pilotů pod vedením podpor. Takeo Yokoyamy, který dříve působil ve velení letecké jednotky Kamikawa Maru. Jeho zástupcem byl podpor. Keizō Yamazaki. Během ledna a první poloviny února se jednotka začala střetávat i s Lightnings a Warhawky a čelila při tom častým náletům na Bougainville.

Yokoyamova jednotka si v těchto střetnutích nevedla vůbec špatně. Jejich nejvýraznějším úspěchem byl podíl na tzv. masakru v den sv. Valentýna. Takto 14. února 1943 pojmenovali američtí letci, jejichž úkolem bylo napadnout plavidla v oblasti Buinu a Shortlandu. Devět bombardérů PB4Y-1 Liberator z VB-101 letělo k cíli v doprovodu deseti P-38G z 347th FG a dvanácti F4U Corsair z VMF-124. Díky japonským hlídkám na ostrovech mezi Bougainvillem a Guadalcanalem se japonští námořní stíhači dostali včas do vzduchu. Na útočníky tak čekalo 13 Zer z Kōkūtai 204, 18 Zer z Kōkūtai 252 a 11 hydroplánů Rufe pod velením Yokoyamy.

Američanům se podařilo poškodit dvě nákladní lodě, ale dostali se pod palbu flaku a čelili útokům dobře připravených japonských letců. Ti přišli jen o jedno Zero, další

dvě byla poškozena. Američané však v zuřivých bojích přišli od dva Liberatory, čtyři Lightniny a dva Corsairy. Yokoyamova jednotka nárokovala sestřel dvou bombardérů a jedné jednomotorové stíhačky.

K pobřeží Austrálie

V polovině roku 1942 byla v Balikpapanu na Borneu vytvořena 36. Kōkūtai vyzbrojená hydroplány Pete, Jake a Mavis. V listopadu 1942 byla přeznačena na Kōkūtai 934 a na konci února 1943 byla vytvořena její stíhací jednotka. Nejříve operovala z Ambonu a později z Maikooru v Indonésii. Jejím primárním úkolem byla mimo obrany vlastních základů hlídková činnost proti spojeneckým plavidlům. Hlídky obvykle sestávaly z jednoho letounu Jake a jednoho Rufe v roli stíhacího doprovodu. Operační prostor sahál až k severozápadnímu pobřeží Austrálie, takže se dostávaly do střetnutí nejen s Hudsony a Beaufightery, ale i s piloty Spitfirů. Do konce roku 1943 jednotka docílila 21 vítězství při ztrátě čtyř pilotů. Na počátku roku 1944 nasadila v boji také nové stíhací hydroplány NIK Rex, ale v březnu byla činnost její stíhací jednotky ukončena.

Pacifik a Japonsko

V březnu 1943 se stíhací jednotka Kōkūtai 802 pod velením podpor. Yamazakiho přesunula ze Shortlandu do centrálního Pacifiku na ostrov Jaluit a v říjnu byla začleněna do Kōkūtai 902 se základnou na atolu Truk. Základna byla napadána bombardéry B-24, ale fatální následky měl nálet amerických palubních letounů na Truk v ranních hodinách 17. února 1944. Obsluha japonského radaru považovala přilétající svaz za vlastní bombardéry a japonské námořní letouny z pozemních jednotek a z jednotek hydroplánů startovaly až během bombardování. Japonci ztratili 81 letounů na zemi a 31 jich bylo sestřeleno. Na americké letce nálet udělal dojem, jako by se jednalo o hollywoodský film. Kōkūtai 902 proti útočníkům vyslala osm letounů a nárokovala pět vítězství. Čtyři piloti však padli a další tři nouzově přistáli nebo seskočili s padákem. Jeden z letců odstartoval se zbývajícím Rufe podruhé, dosáhl jednoho vítězství, ale jeho stroj byl zasažen a musel nouzově přistát. Na počátku března 1944 byla stíhací jednotka Kōkūtai 902 zrušena.

Letouny Rufe v Japonsku využívala Yokosuka Kōkūtai, jejíž hlavním úkolem byl výzkum a zkoušky nových letounů, zbraní a technického vybavení. Vlastní stíhací jednotku s letouny Rufe měla Sasebo Kōkūtai, která v západním Japonsku plnila výhradně hlídkovou činnost. V květnu 1944 se její části, včetně stíhačů pod velením por. Teijirō Yonemasua, přesunuly na ostrov Chichijima kvůli obraně před americkým vyloděním. Do boje proti US Navy se dostali 4. července. Z devíti nasazených Rufe bylo sedm sestřeleno a zahynuli čtyři piloti. Tři vítězství včetně dvou pravděpodobných zaznamenal vrch. podd. Teruyuki Naoi. Ke konci roku 1944 byla část jejích letců přesunuta k pozemním stíhacím jednotkám a zbytek Sasebo Kōkūtai byl začleněn do protiponorkové Kōkūtai 951.

V Japonsku letouny Rufe sloužily u několika jednotek, které měly za úkol výcvik a jejich zadání se později rozšířilo o hlídkovou činnost. Výcvik na hydroplánech Rufe byl obvykle předstupněm k zaškolení na výkonnější stroje NIK Rex.

V dubnu 1943 byla vytvořena výcviková Sukumo Kōkūtai, která sestávala z dvanácti stíhacích a dvanácti pozorovacích hydroplánů. Využívala stejnojmennou základnu v prefektuře Kochi. Na počátku roku 1944 se její status změnil na bojovou jednotku, dostala označení Kōkūtai 453 a přesunula se na základnu Ibusuki v prefektuře Kagoshima. Od 20. února prováděla protiponorkové hlídky a k tomuto datu byla zrušena její stíhací část.

Podobně tomu bylo u výcvikových jednotek Kashima Kōkūtai a Katori Kōkūtai se základnami v prefektuře Chiba. Jejich letouny, včetně Rufe, se sporadicky dostávaly do střetu s americkými letouny. Mezi čistě výcvikové jednotky, u nichž byly Rufe využívány, patřila Kitaura Kōkūtai. V jejím případě bylo několik Rufe vyhrazeno pro instruktory kvůli kondičním letům a udržování návyků v manévrovém boji. Jeden z nich, vrch. podd. Tsuji, padl 17. února 1945 v souboji s pilotem Hellcatu.

Jednou z hydroplánových jednotek, které se v závěru války zúčastnily misí Kamikaze, byla výcviková Takuma Kōkūtai. Byla založena v polovině roku 1943 a její hlavní výzbrojí se staly hydroplány E7K Alf a H8K Emily. Stíhačky Rufe jsou u ní doloženy již v roce 1943. Letouny Nakajima A6M2-N Rufe svými výkony nepřevyšovaly své protivníky již v době svého zavedení do služby. Ale stejně jako A6M2 Zero Model 21, z něhož jejich konstrukce vyšla, se hydroplány Rufe udržely v prvoliniové službě až do závěru války. Do dnešních dnů se bohužel nezachoval žádný kompletní exemplář tohoto krásného plovákového letounu.

Zbarvení a označování

Hydroplány Rufe měly zpočátku nátěr šedou barvou na všech plochách, který byl nastříkán na červenohnědou základovou barvu. Kvůli prevenci koroze byly šedou barvou natřeny i vnitřní plochy prostoru vzlakových klapek namísto barvy Aotake, která byla obvyklá u stíhaček A6M Zero.

Kvůli změně názvu letounu se v červenci nebo v srpnu 1942 změnila také tabulka na zadní části trupu. Ke změně došlo přibližně mezi 30. až 50. vyrobeným Rufe. Od října 1942 přestal výrobce uvádět v tabulce datum výroby. Na konci srpna 1942 zavedla firma Nakajima na letounech A6M2-N žlutý identifikační pruh na náběžné hraně křídla a současně zavedla bílý lem u Hinomaru na trupu.

V únoru 1943 dostaly námořní stíhací jednotky pokyn nastříkat letouny na horních plochách tmavě zeleným maskovacím nátěrem. Pozemní personál obvykle využil barvy, které byly dostupné pro údržbu letounů jiných kategorií, které již zelený nátěr měly. V případě jednotek s hydroplány to byly letouny firem Aichi, Mitsubishi a Kawanishi. Odstíny jejich kamuflážních barev se mírně lišily dle dodavatele barev. Nelze vyloučit ani použití kořistních barev, například v Rabaulu, případně využití barvy určené pro válečná pravidla. Při aplikaci tohoto nátěru byl bílý lem Hinomaru na boku trupu často ztenčen, případně zcela přestříkán. Některé letouny však byly ponechány v šedém nátěru na všech plochách a jsou zdokumentovány ještě z průběhu roku 1944.

V závěrečných měsících výroby dostaly nové letouny A6M2-N na horních plochách standardní nátěr tmavě zelenou barvou D1, která měla odstín specifický pro dodavatele firmy Nakajima. S touto změnou souviselo i zavedení bílého lemu u Hinomaru na horních plochách. U bojových jednotek byl tento lem často ztenčen, nebo zcela přetřen, což se mohlo provést i u Hinomaru na trupu.

Zbarvení transportního vozíku je často uváděno jako černé, ale to neodpovídá dobovým fotografiím. Pravděpodobnější je tmavě šedomodrá barva používaná u námořní bojové techniky a technického vybavení. Vyloučit se nedá ani tmavě modrá barva, která byla u císařského námořnictva používána například u dílenského vybavení. Konstrukce vozíku byla částečně dřevěná, přičemž ze dřeva byly zhotoveny jeho svislé stabilizační části a části na nichž byl usazen plovák. Celý vozík byl natřen jednou barvou, ale v provozu jeho nátěr pochopitelně nesl známky opotřebení, případně na něm ulpívala otěrem šedá barva z hlavního plováku.

Za neocenitelnou pomoc při přípravě stavebnice děkujeme Ryanu Toewsovi. Za konzultace děkujeme rovněž Nicku Millmanovi.

foto: Jeffrey Ethnell Collection

Snímek vraku hydroplánu Rufe z Kōkūtai 802 pořízený v roce 1944 na ostrově Ermidj v atolu Jaluit, Marshallovy ostrovy. Na letounu je částečně patrná i červenohnědá základová barva.

Kamikawa Maru kotví v červenci 1939 u přístavu Amoy (Sia-men) v Číně. Na její palubě jsou plovákové letouny Kawanishi E7K a Nakajima E8N.

foto: Naval History and Heritage Command

ATTENTION

UPOZORNĚNÍ

ACHTUNG

ATTENTION

注意

Carefully read instruction sheet before assembling. When you use glue or paint, do not use near open flame and use in well ventilated room. Keep out of reach of small children. Children must not be allowed to suck any part, or pull vinyl bag over the head.

Před započetím stavby si pečlivě prostudujte stavební návod. Při používání barev a lepidel pracujte v dobře větrané místnosti. Lepidla ani barvy nepoužívejte v blízkosti otevřeného ohně. Model není určen malým dětem, mohlo by dojít k požití drobných dílů.

INSTRUCTION SIGNS * INSTR. SYMBOL * INSTRUKTION SINNBILDEN * SYMBOLES * 記号の説明

OPTIONAL
VOLBABEND
OHNOUTSAND
BROUSITOPEN HOLE
VYVRTAT OTVORSYMETRICAL ASSEMBLY
SYMETRICKÁ MONTÁŽREMOVE
ODŘÍZNOUTREVERSE SIDE
OTOČITAPPLY EDUARD MASK
AND PAINT
POUŽÍT EDUARD MASK
NABARVITPLEASE, CHECK THE LATEST VERSION OF THE INSTRUCTION ON www.eduard.com

PARTS

DÍLY

TEILE

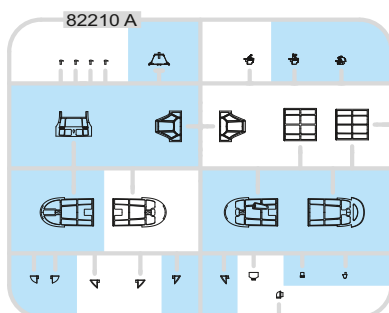
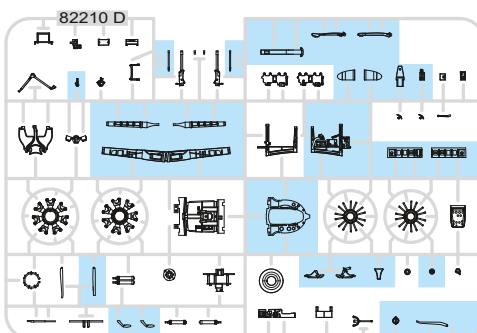
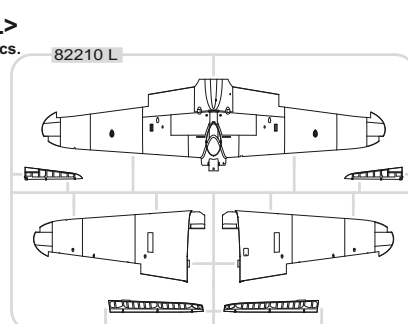
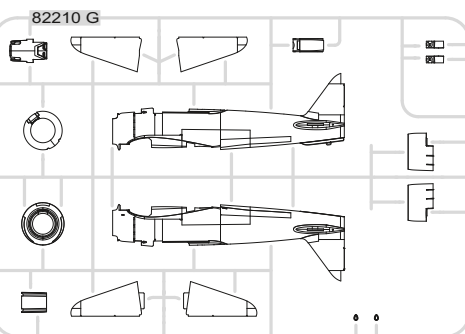
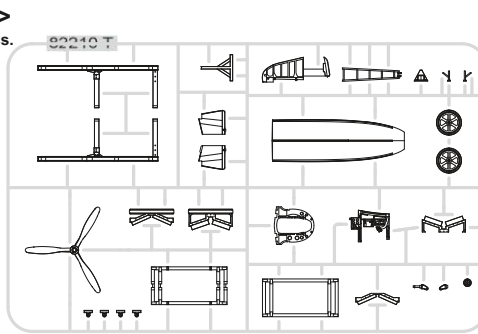
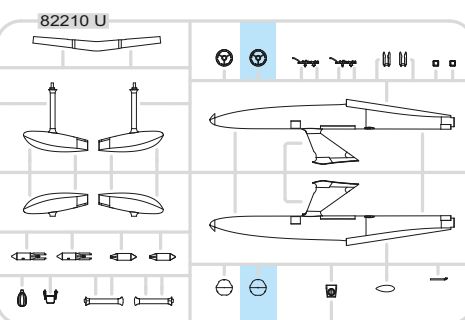

PIÈCES

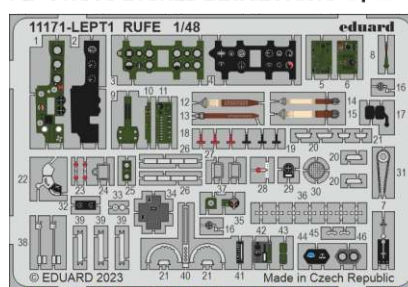
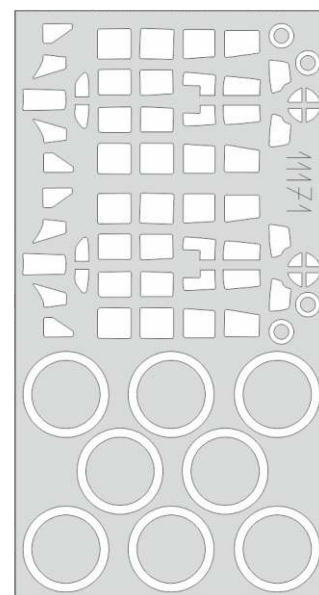

部品

PLASTIC PARTS

A>
2 pcs.D>
2 pcs.L>
2 pcs.G>
2 pcs.T>
2 pcs.U>
2 pcs.

PE - PHOTO ETCHED DETAIL PARTS 2 pcs.

eduard
MASK

-Parts not for use. -Teile werden nicht verwendet. -Pièces à ne pas utiliser. -Tyto díly nepoužívejte při stavbě. - 使用しない部品

COLOURS

BARVY

FARBEN

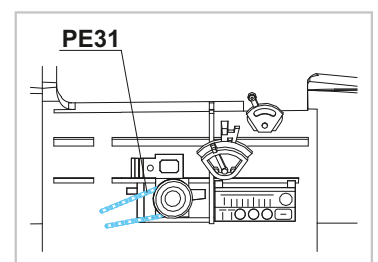
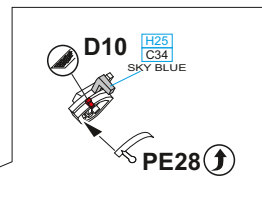
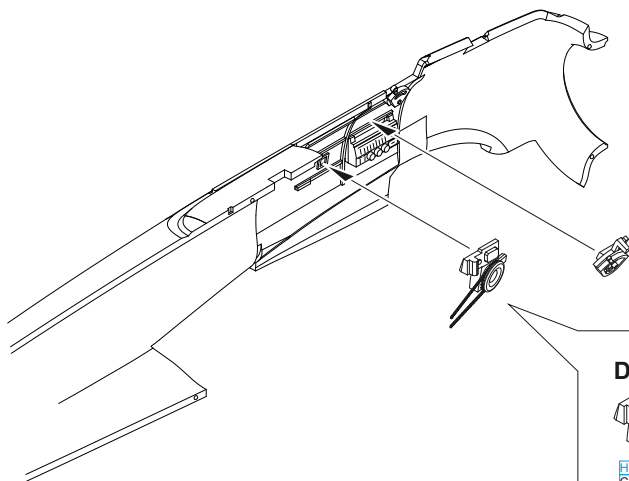
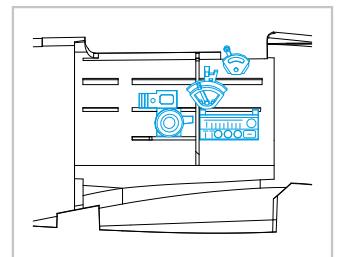
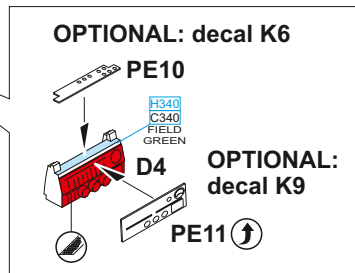
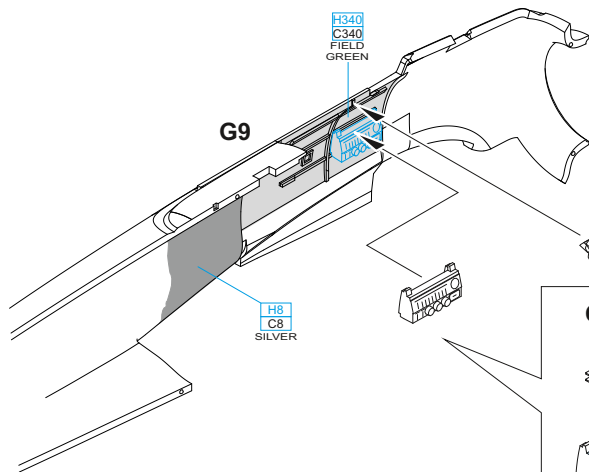
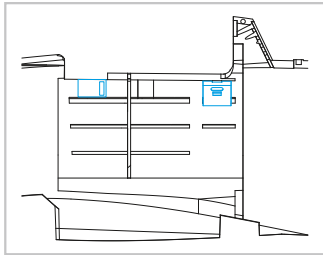
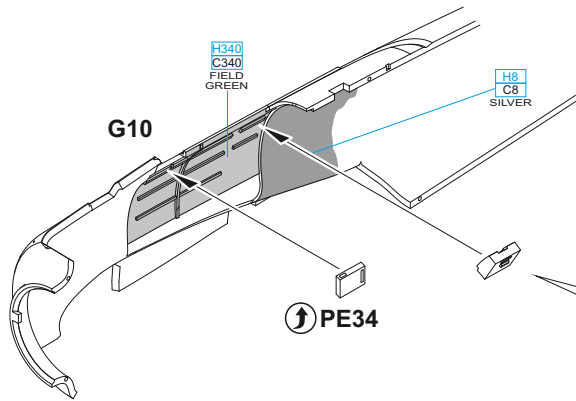
PEINTURE

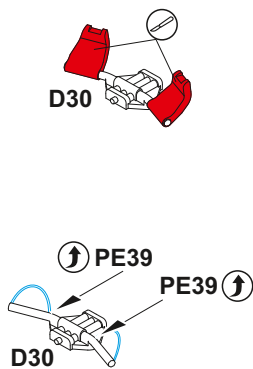
色

GSI Creos (GUNZE)		
AQUEOUS	Mr.COLOR	
H2	C2	BLACK
H3	C3	RED
H6	C6	GREEN
H8	C8	SILVER
H11	C62	FLAT WHITE
H12	C33	FLAT BLACK
H24	C58	ORANGE YELLOW
H25	C34	SKY BLUE
H47	C41	RED BROWN
H53	C13	GRAY
H59	C15	UN GREEN
H70	C60	GRAY
H77	C137	TIRE BLACK
H90	C47	CLEAR RED

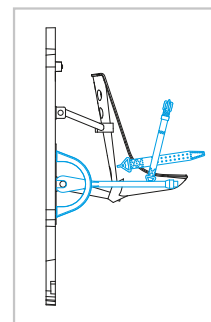
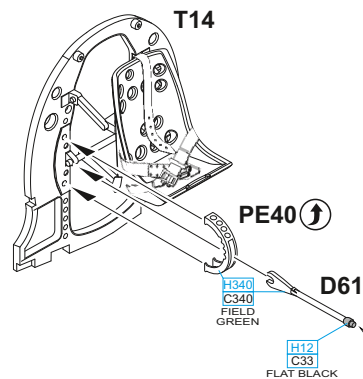
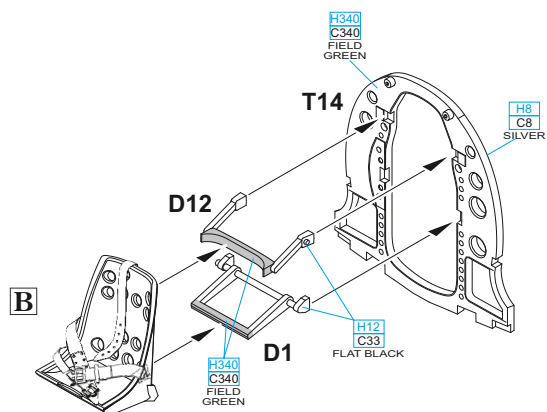
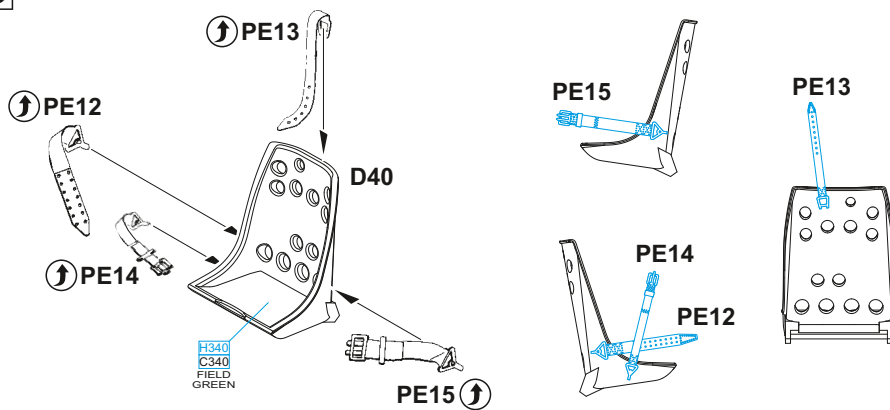
GSI Creos (GUNZE)		
AQUEOUS	Mr.COLOR	
H93	C50	CLEAR BLUE
H324	C324	LIGHT GRAY
H336	C336	HEMP
H340	C340	FIELD GREEN
H417	C117	LIGHT BLUE
	C125	COWLING COLOR
	C131	RED BROWN
Mr.METAL COLOR		
MC214		DARK IRON
MC218		ALUMINIUM
MC219		BRASS
Mr.COLOR SUPER METALLIC		
SM201		SUPER FINE SILVER

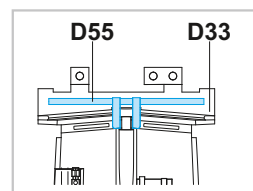
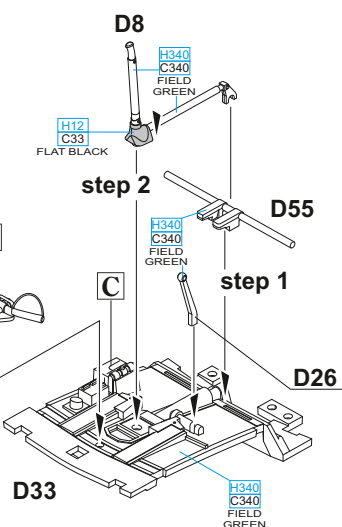
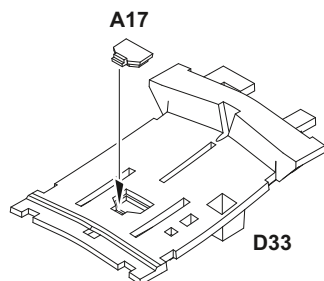
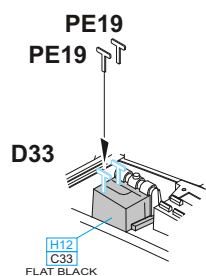
A

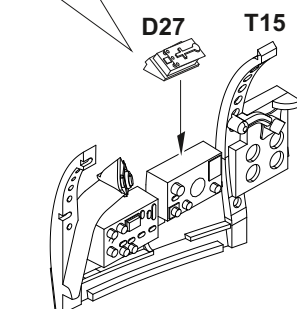
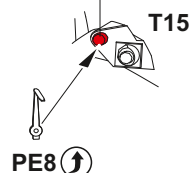
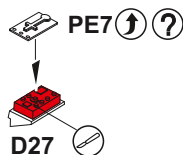
B

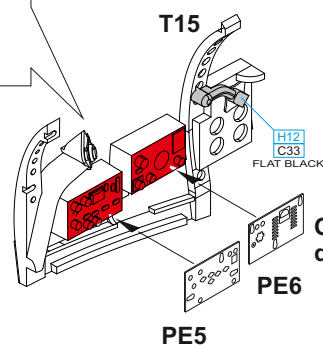
C

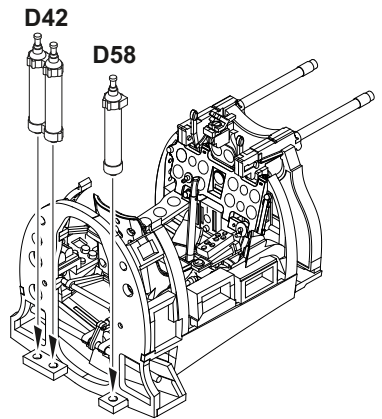
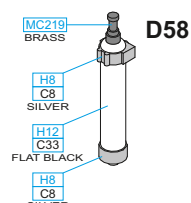
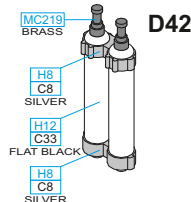
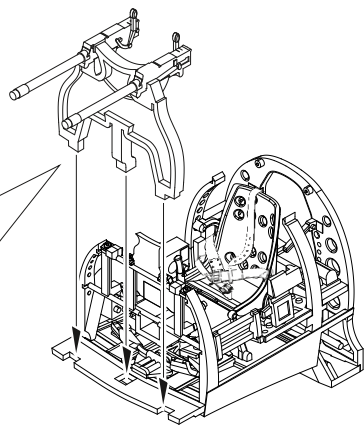
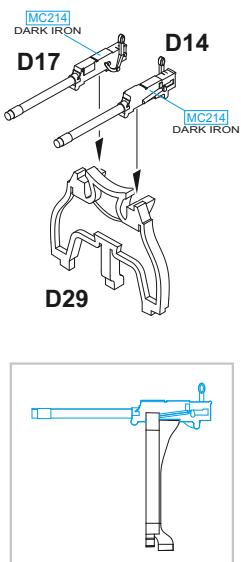
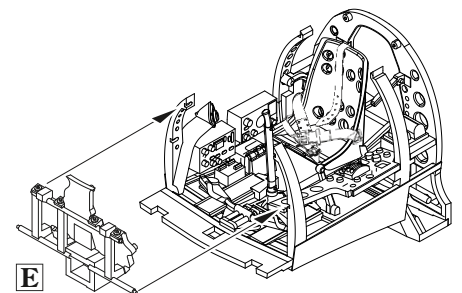
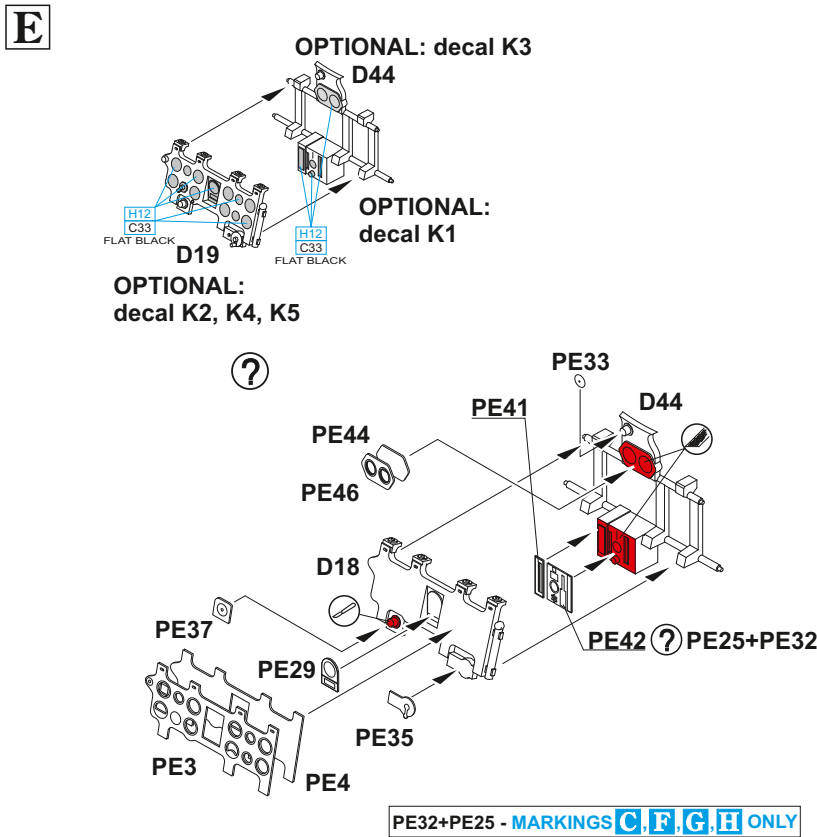
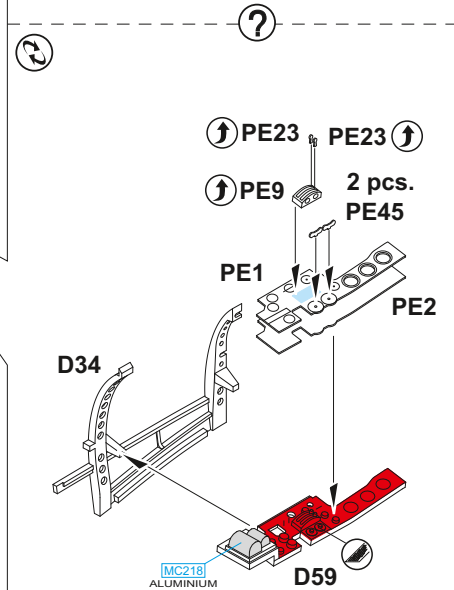
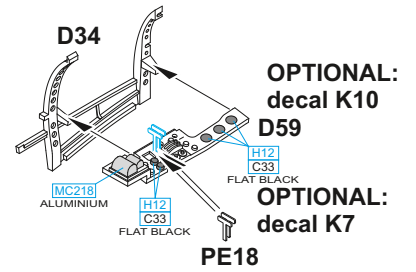
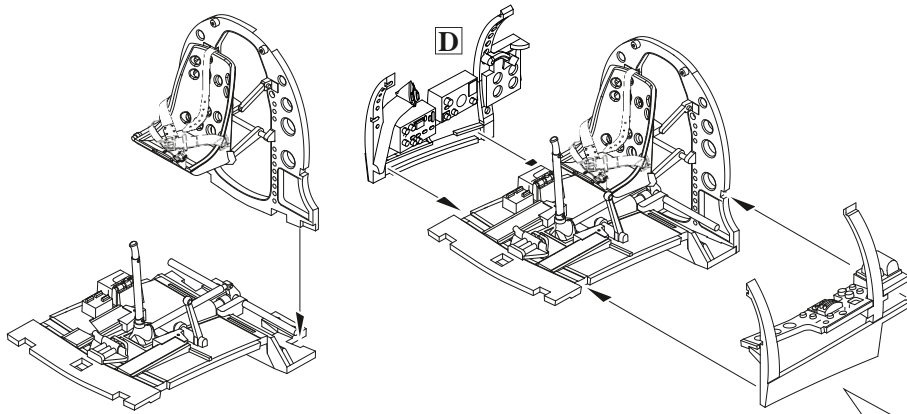
PE7 - OFTEN NOT USE

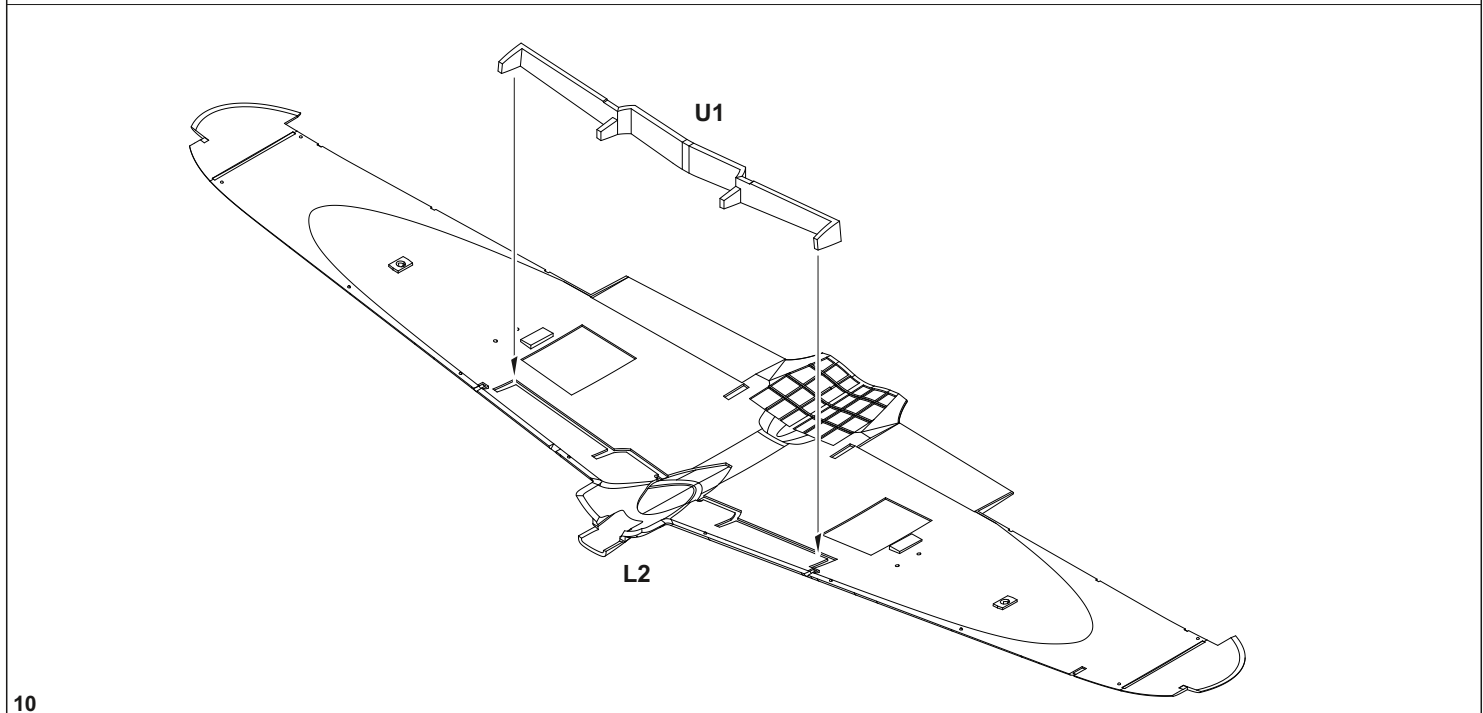
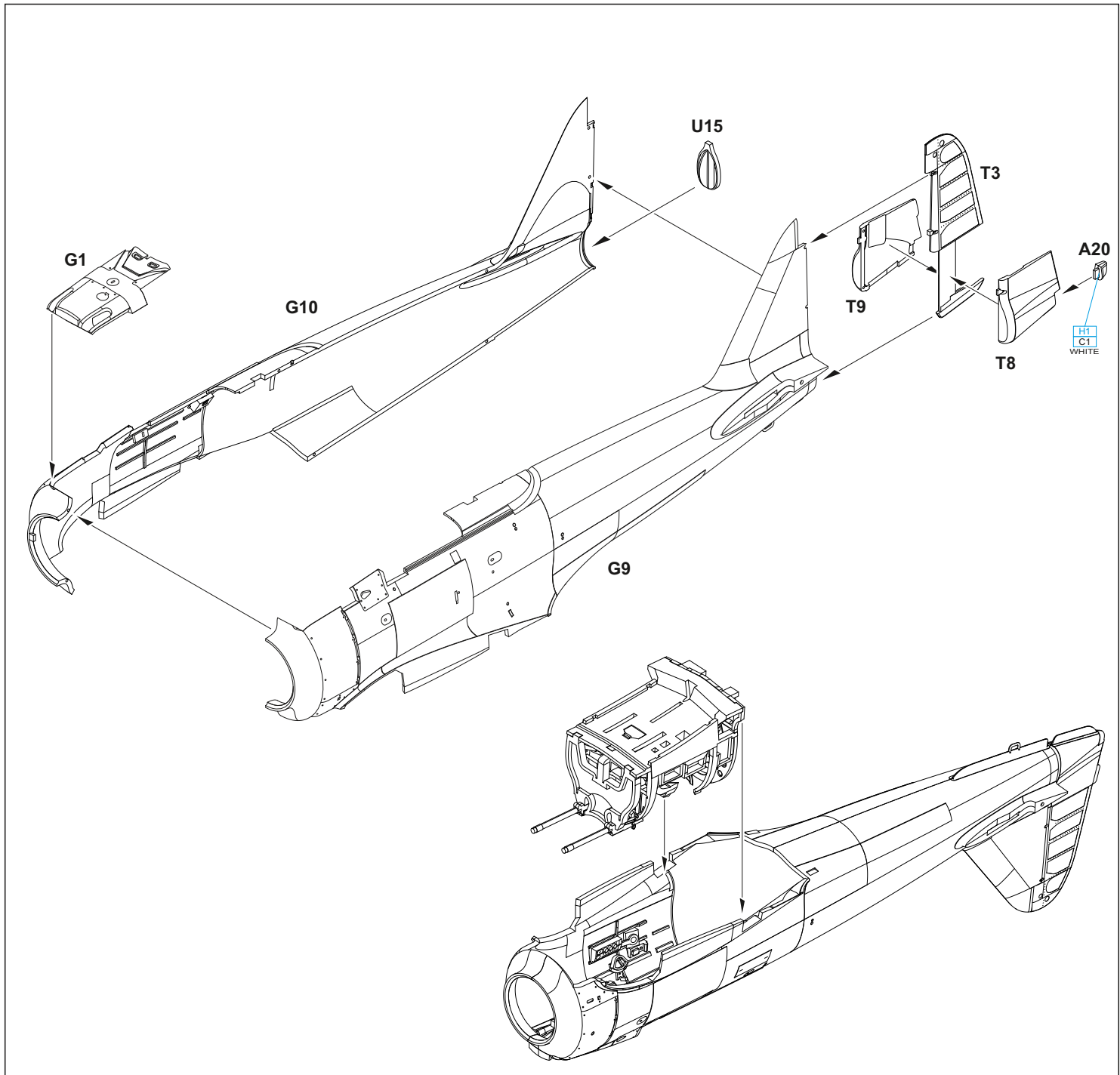

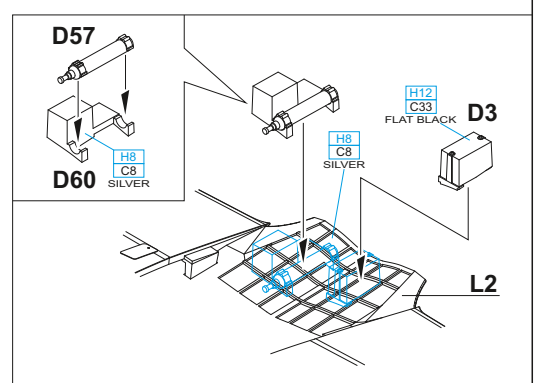
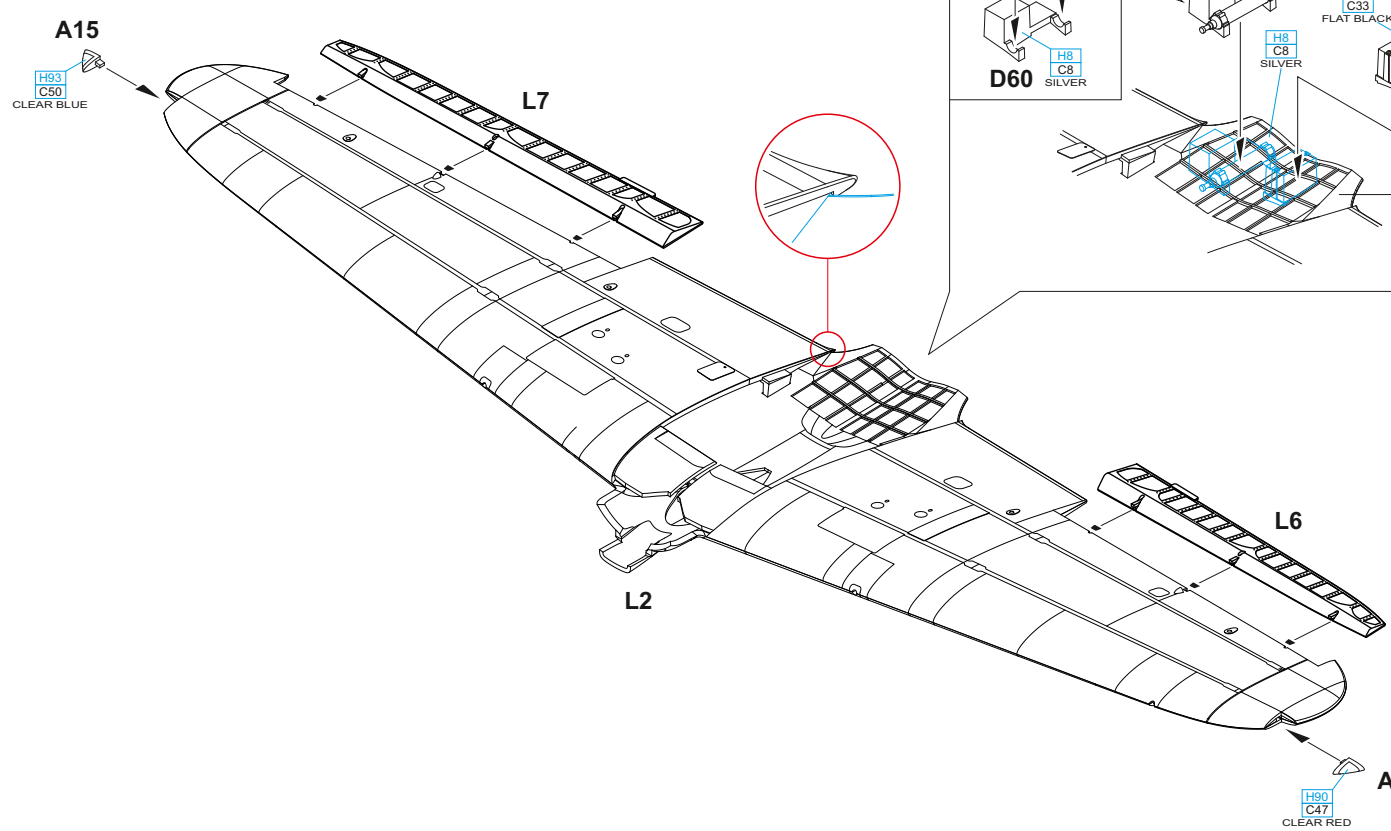
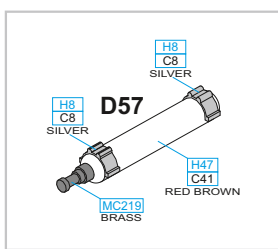
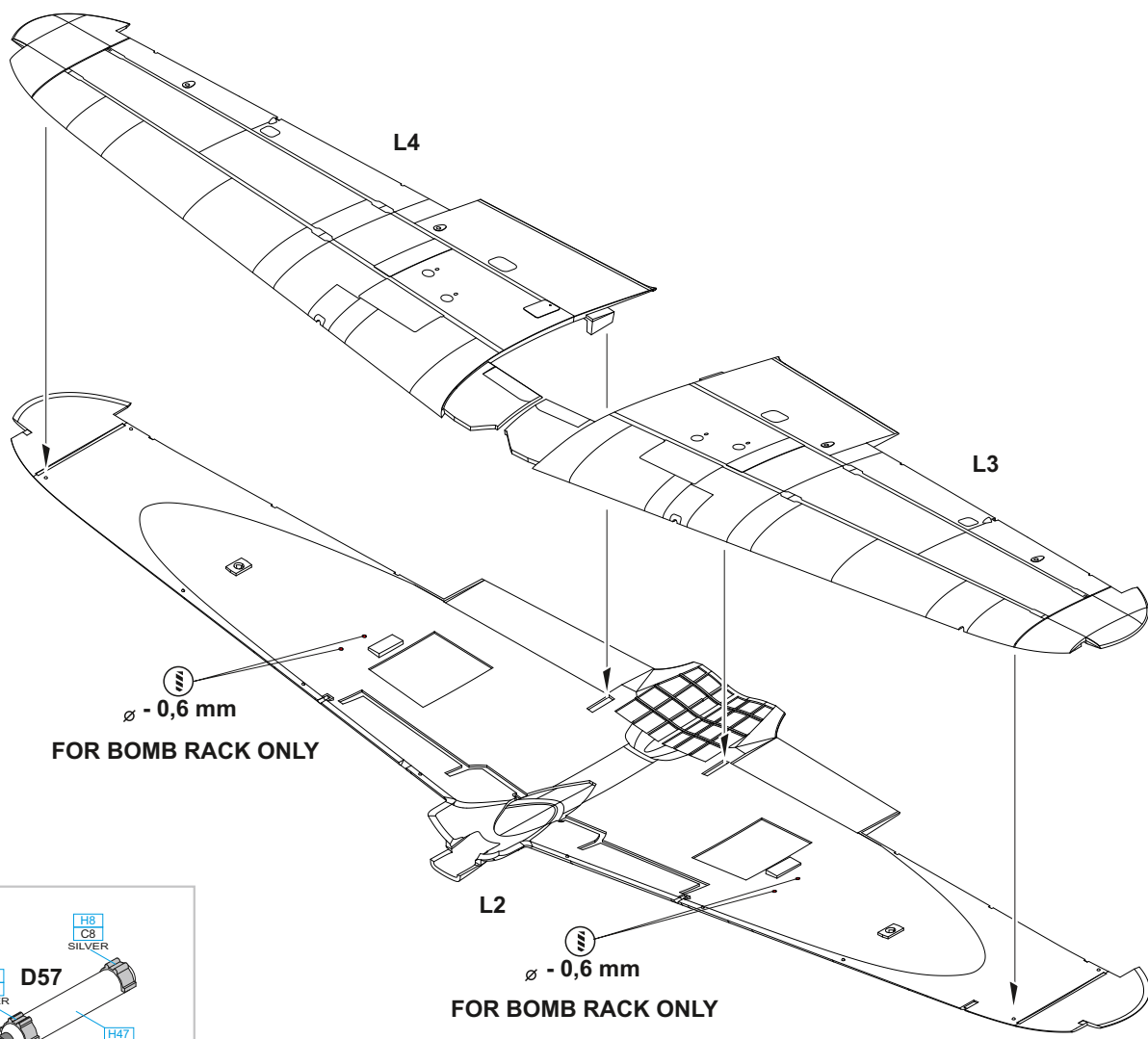
D

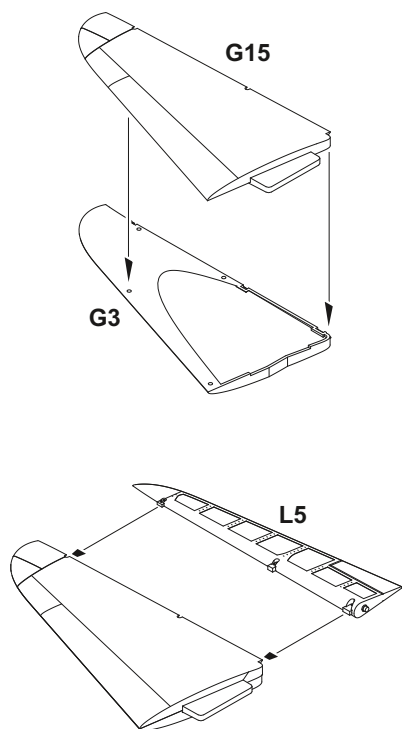
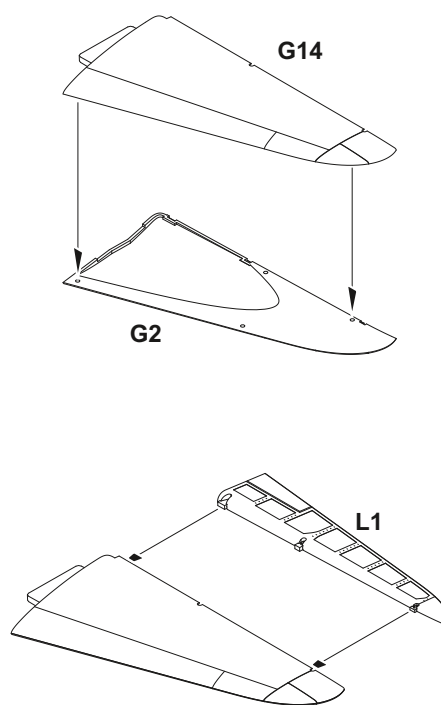
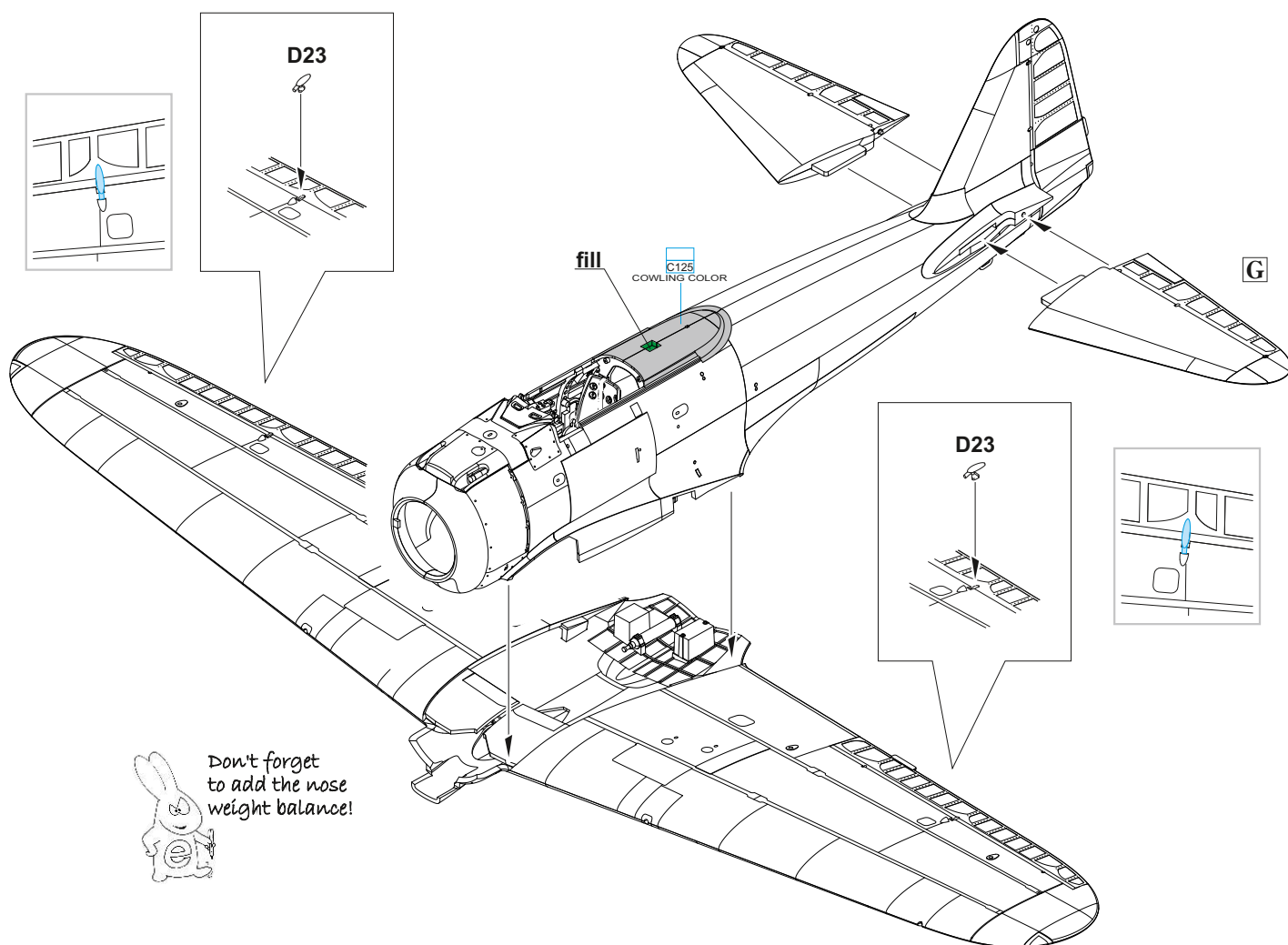

OPTIONAL:
decal K8

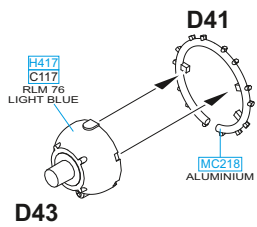
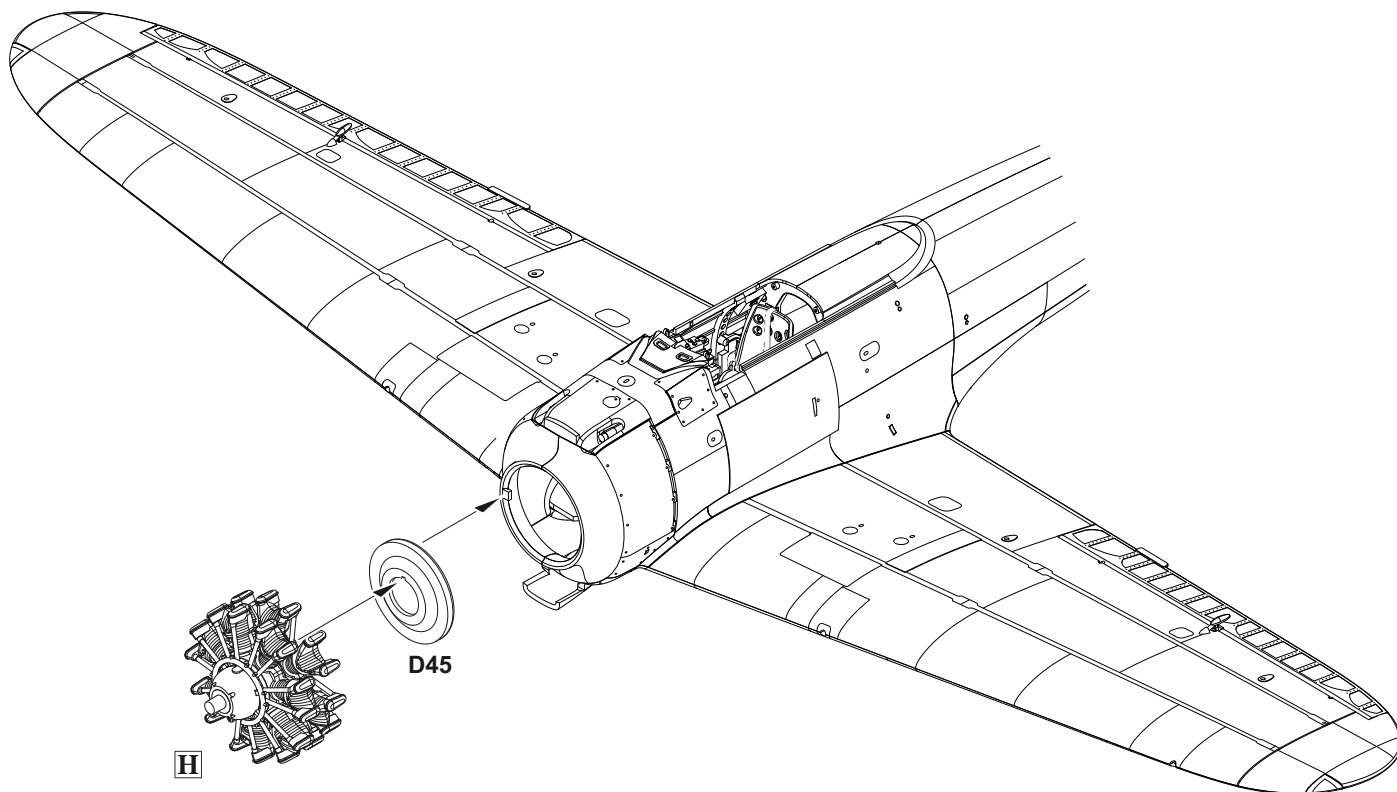
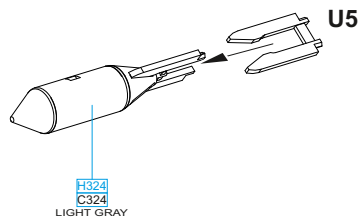
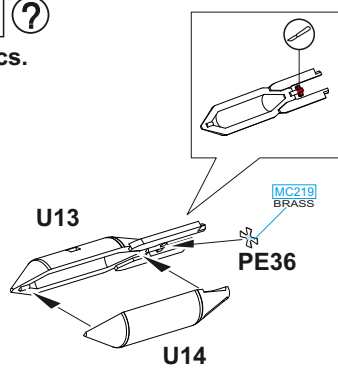
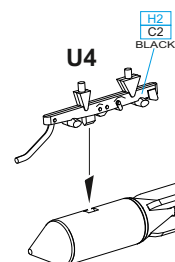
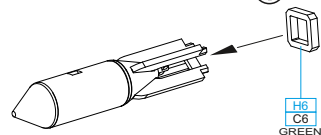

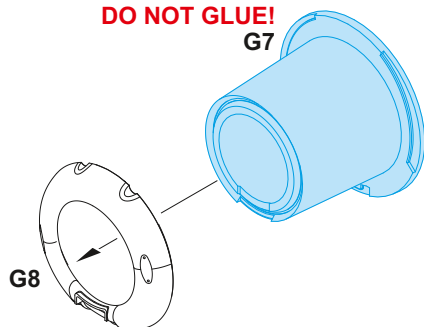
F**G****F**

Don't forget
to add the nose
weight balance!

H**D41****D28****D37****D31****D37****decal S21****I ?**
2 pcs.**U6 ? PE26**

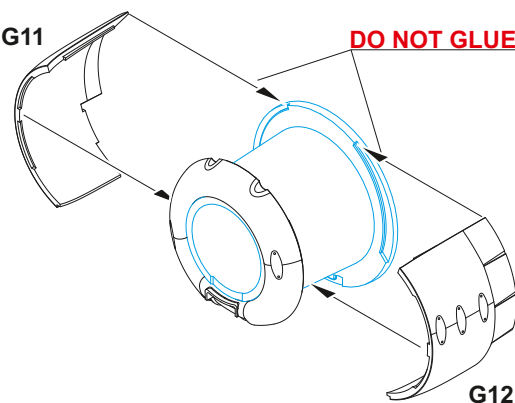
J

DO NOT GLUE!

G11

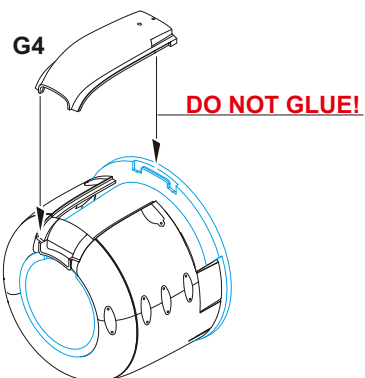
DO NOT GLUE!

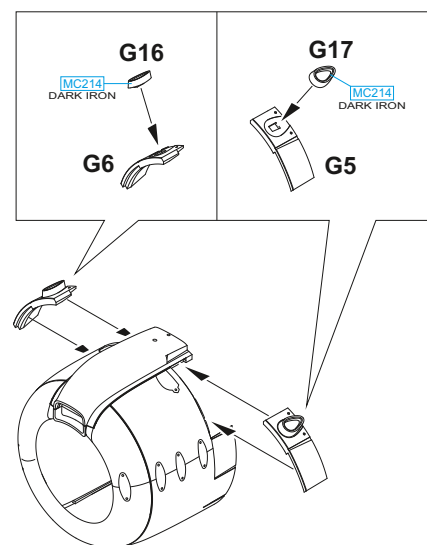
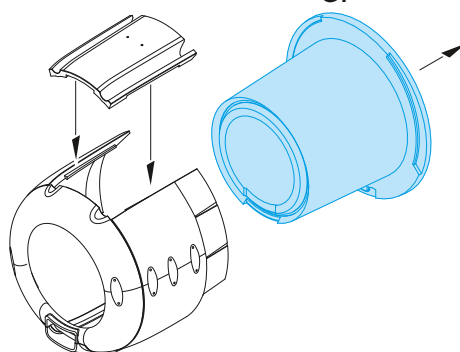
G12

step 2
G13

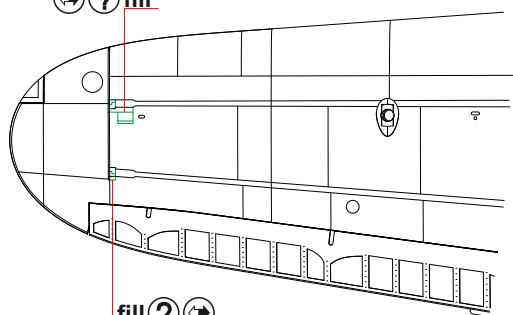
step 1
G7

DO NOT GLUE!

fill ?

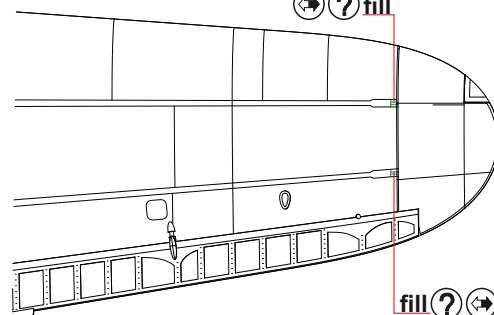
fill ?

fill - MARKINGS **C, F, G, H** ONLY

BOTTOM

TOP

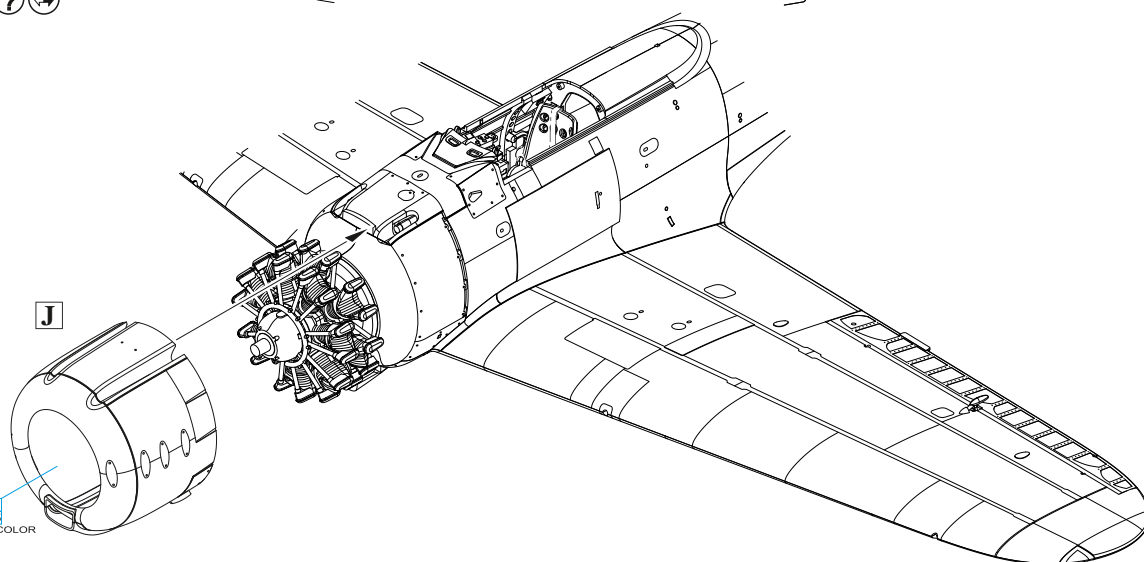
fill ?

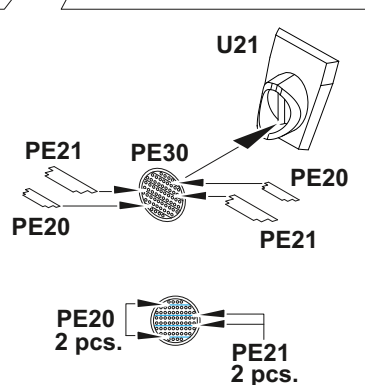
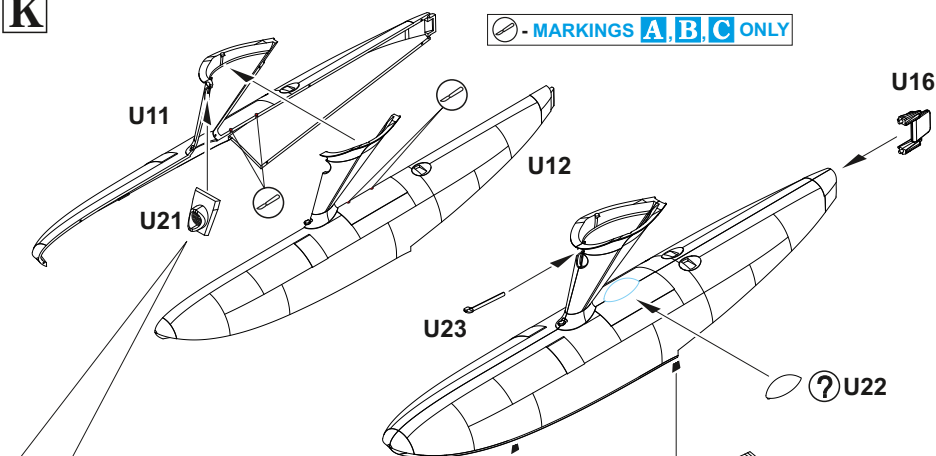

fill ?

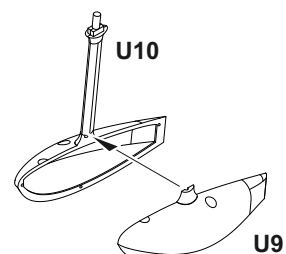
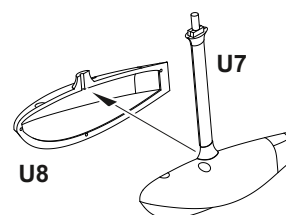
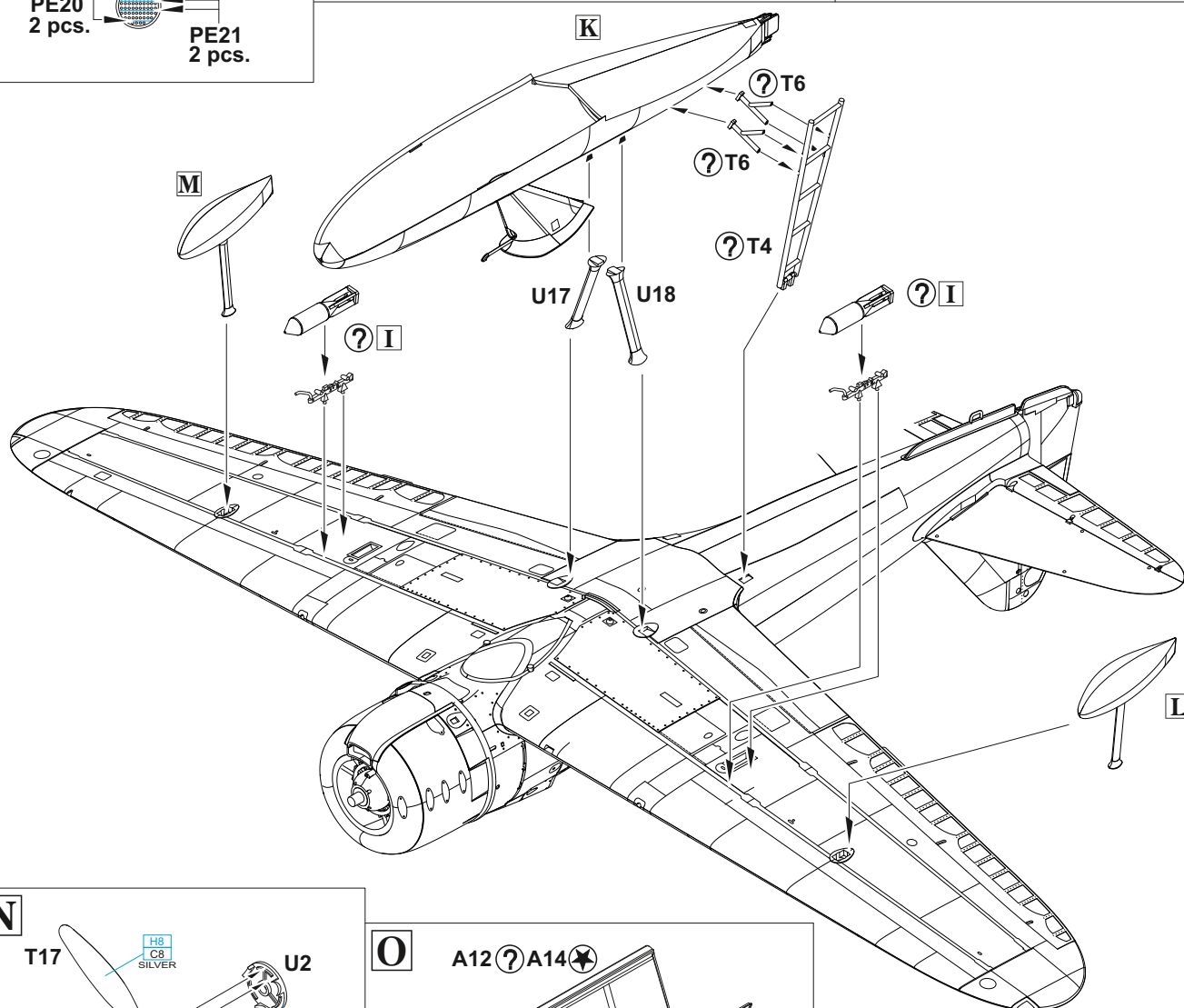
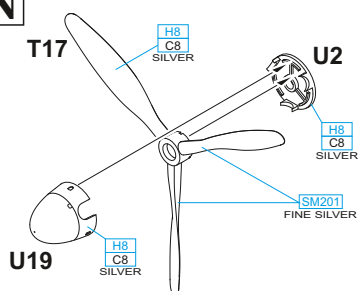
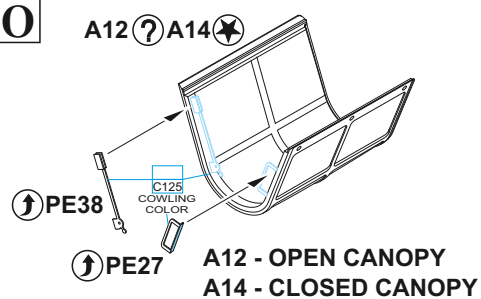
J

C125
COWLING COLOR

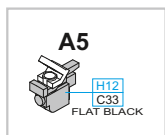

K
 - MARKINGS **A, B, C** ONLY

Don't forget
to add the nose
weight balance!

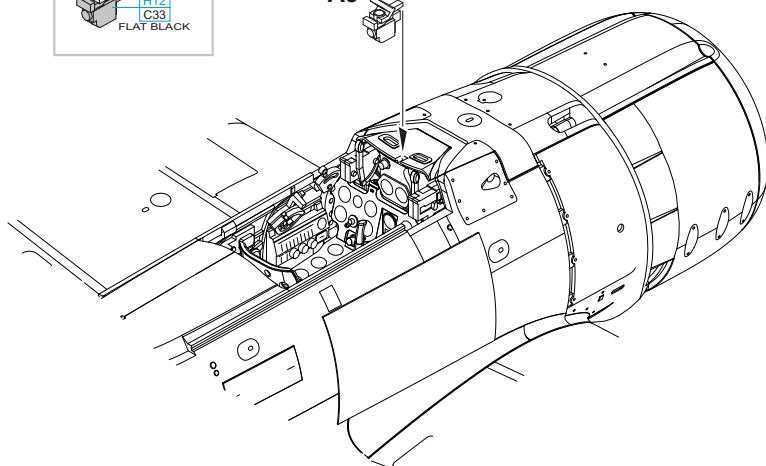
U22 - MARKINGS A, B, C ONLY
L**M****K****N****O**

A12 - OPEN CANOPY
A14 - CLOSED CANOPY

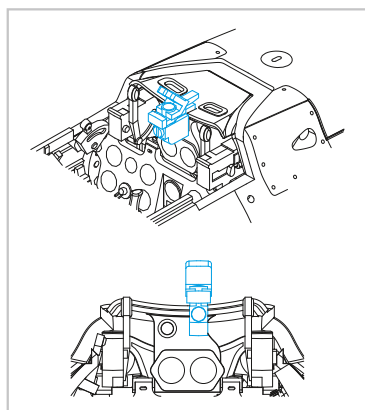
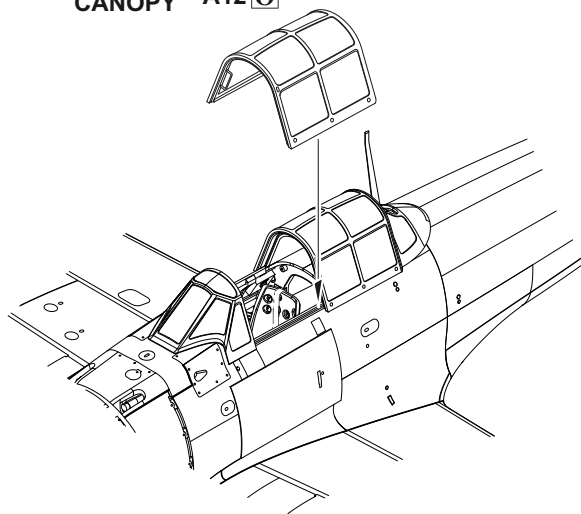

PE16
H12
C33
FLAT BLACK

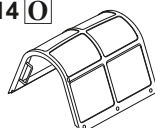
A5

OPEN
CANOPY A12 O

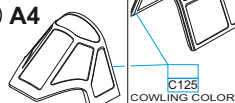
CLOSED
CANOPY
A14 O

D53

A10 ★

★ A4

A1
H93
C50
CLEAR BLUE

A1
H93
C50
CLEAR BLUE

C125
COWLING COLOR

A1
H90
C47
CLEAR RED

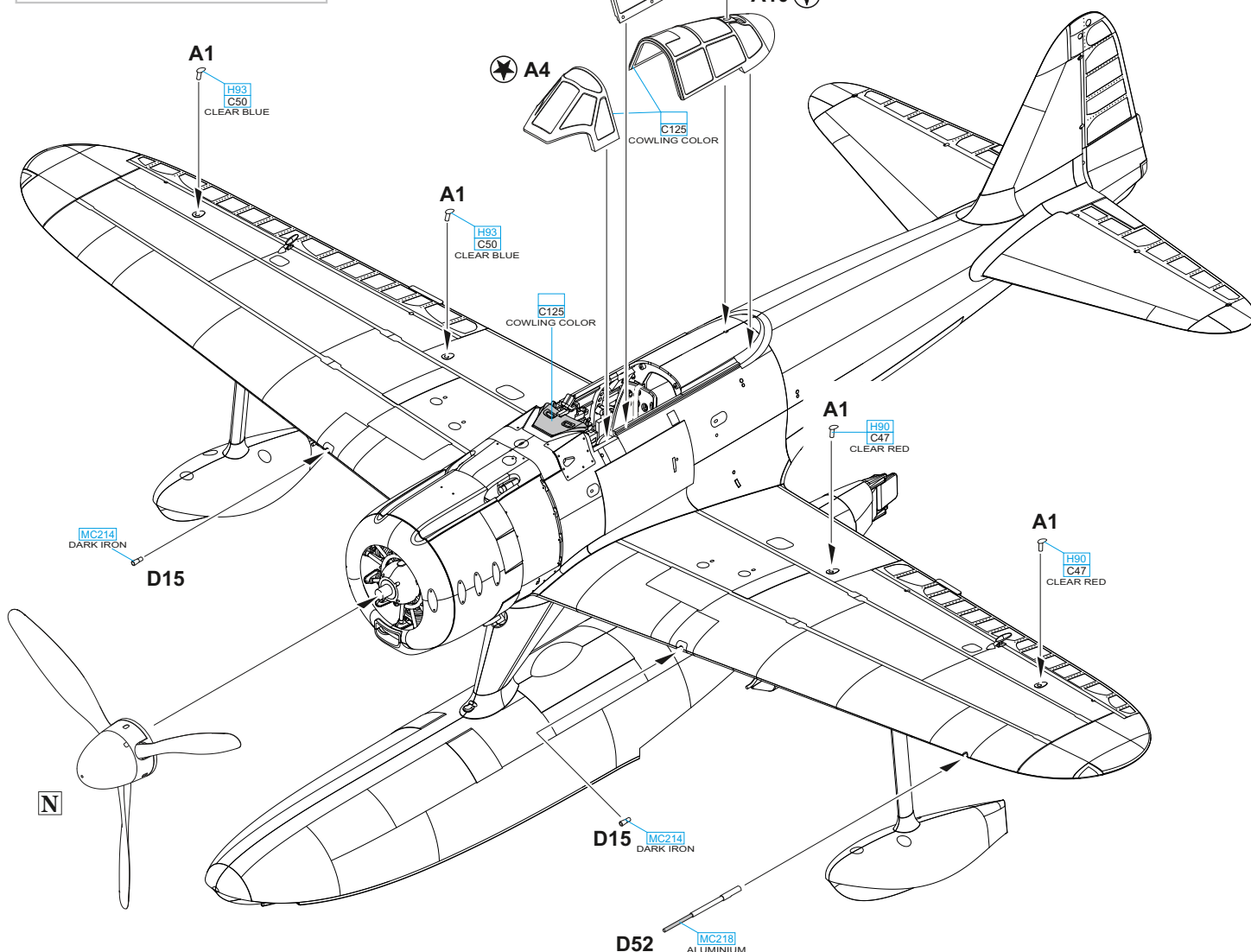
A1
H90
C47
CLEAR RED

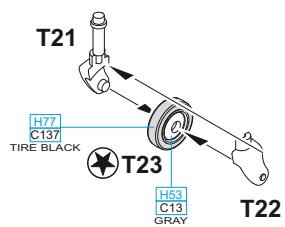
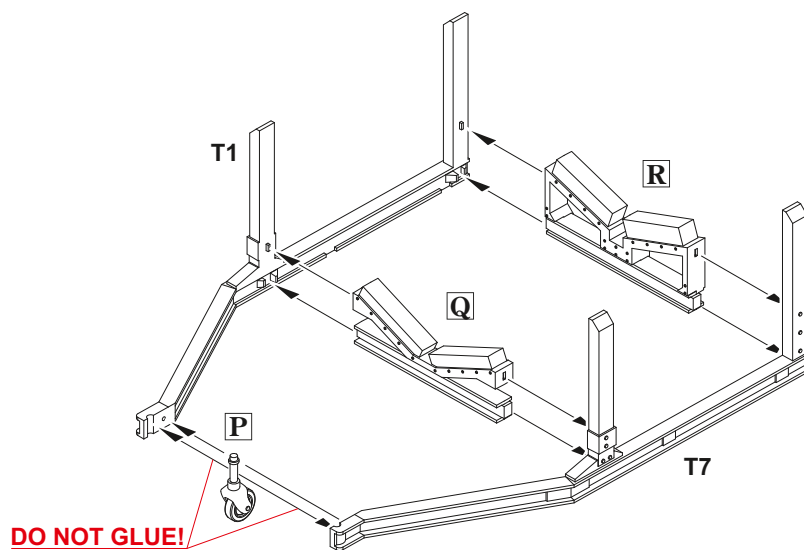
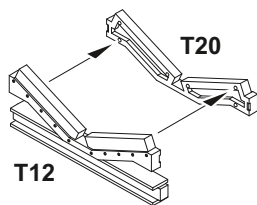
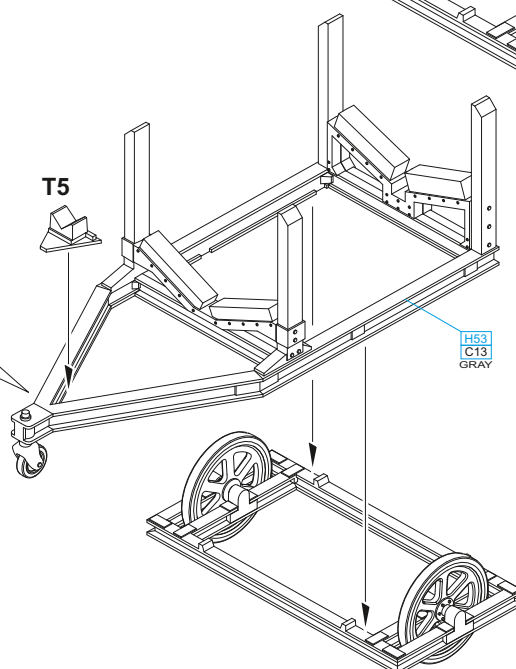
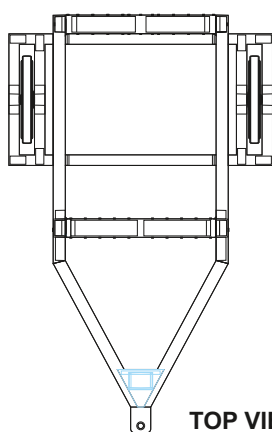
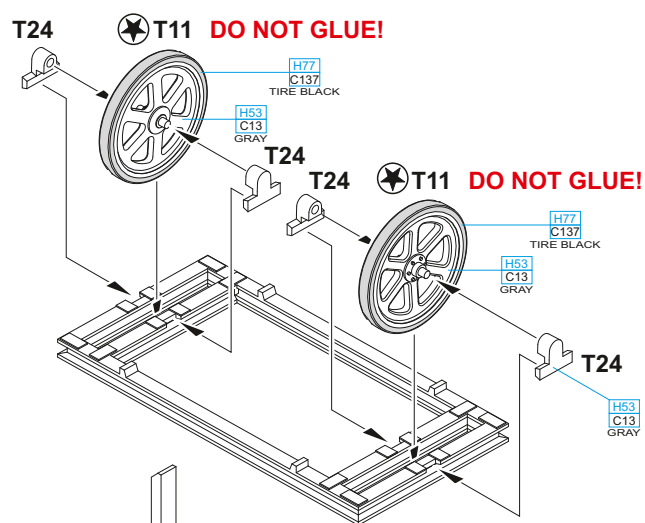
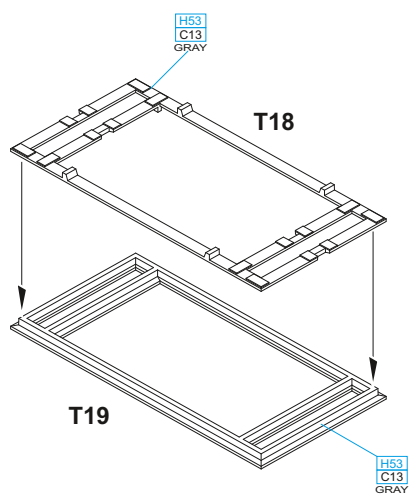
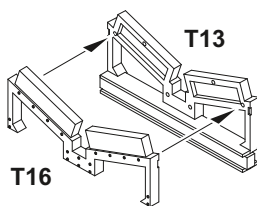
MC214
DARK IRON

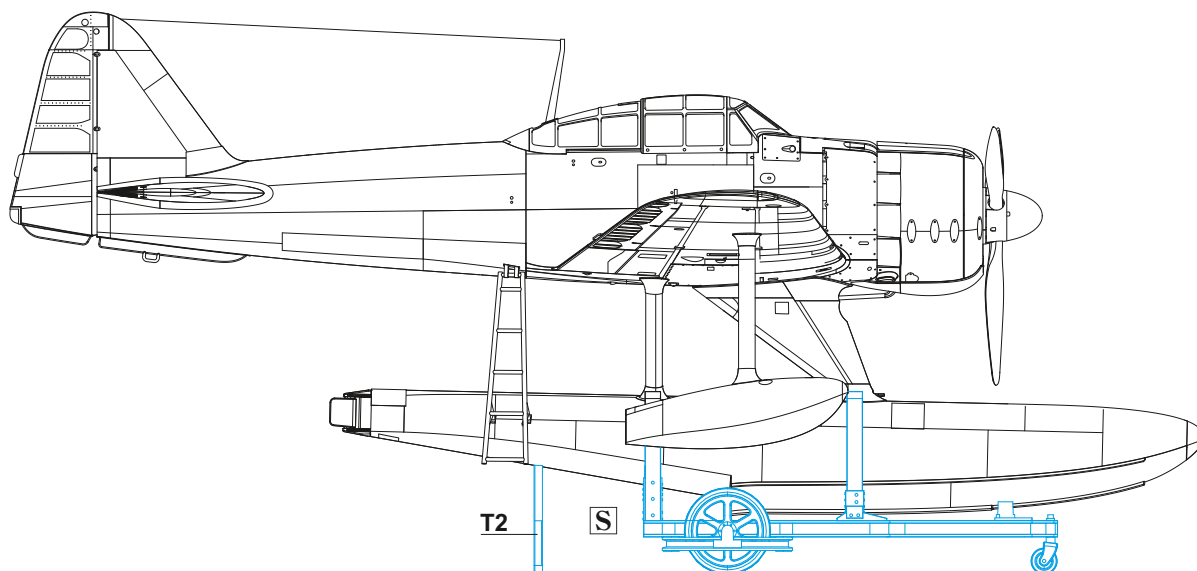
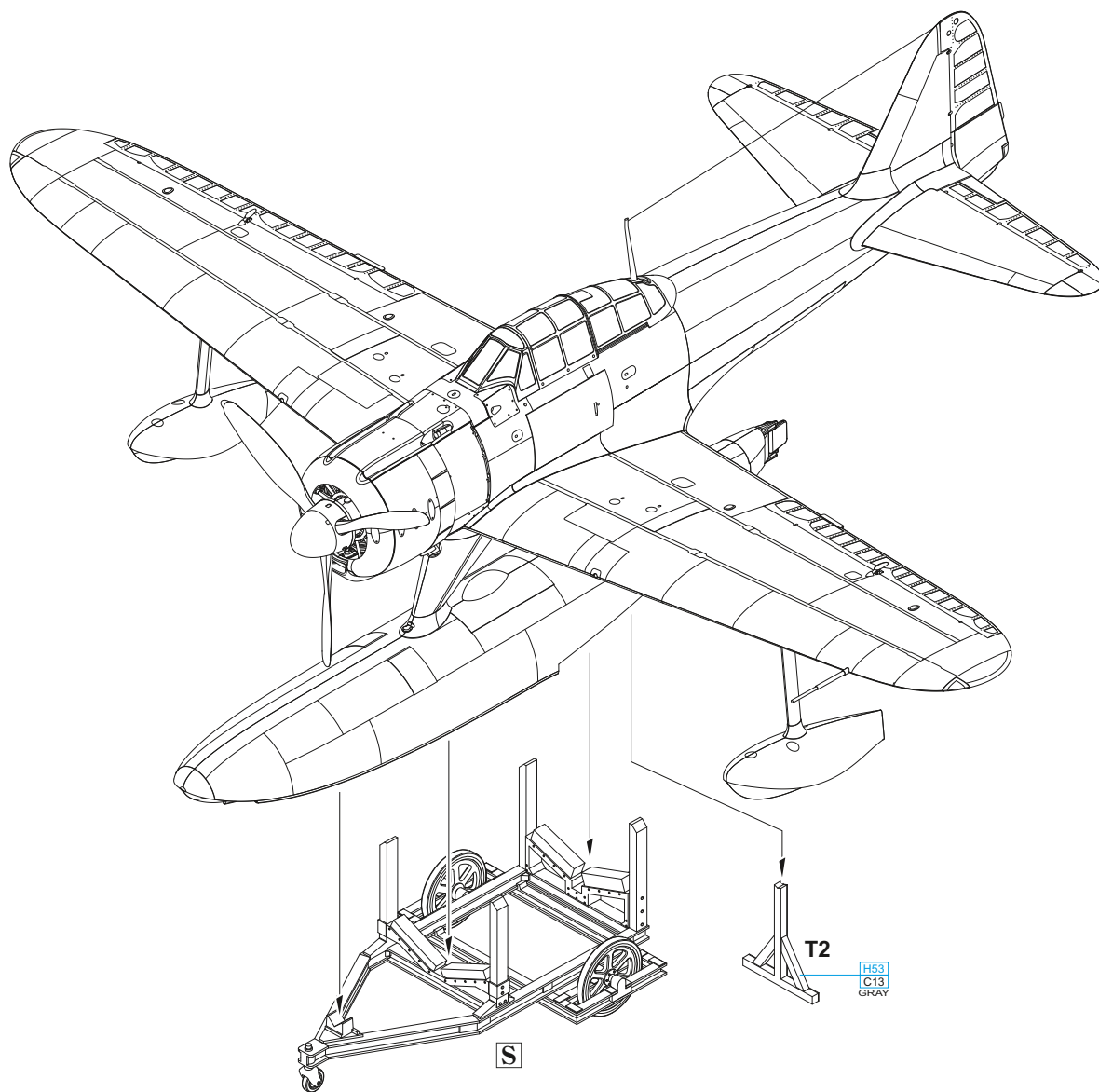
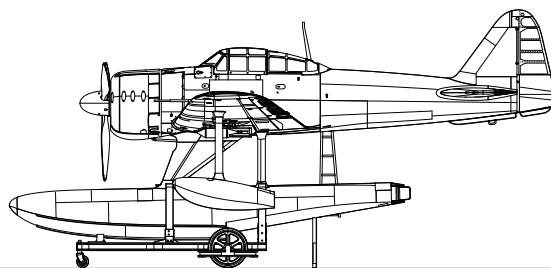
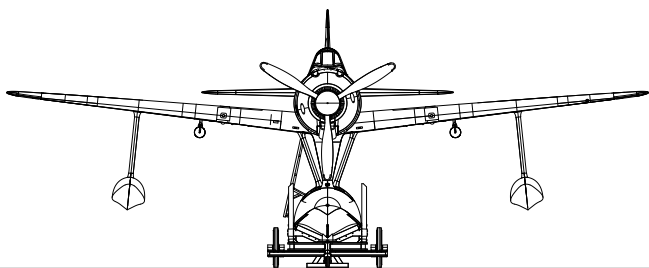
D15

D15 MC214
DARK IRON

D52 MC218
ALUMINIUM

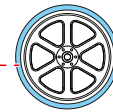
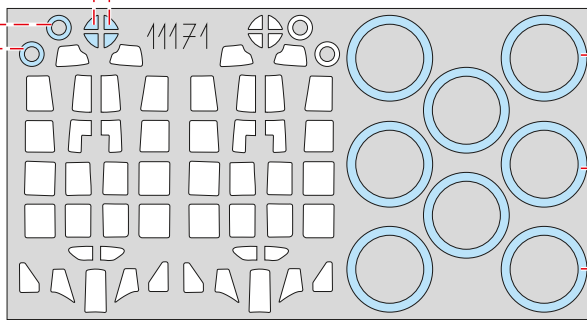
P**S****Q****R**

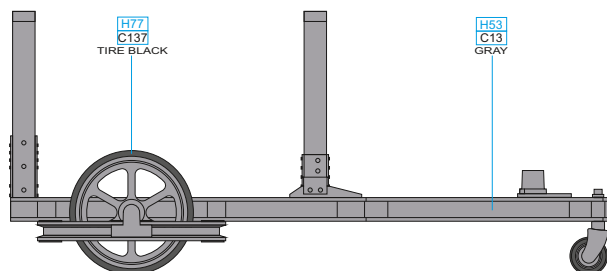
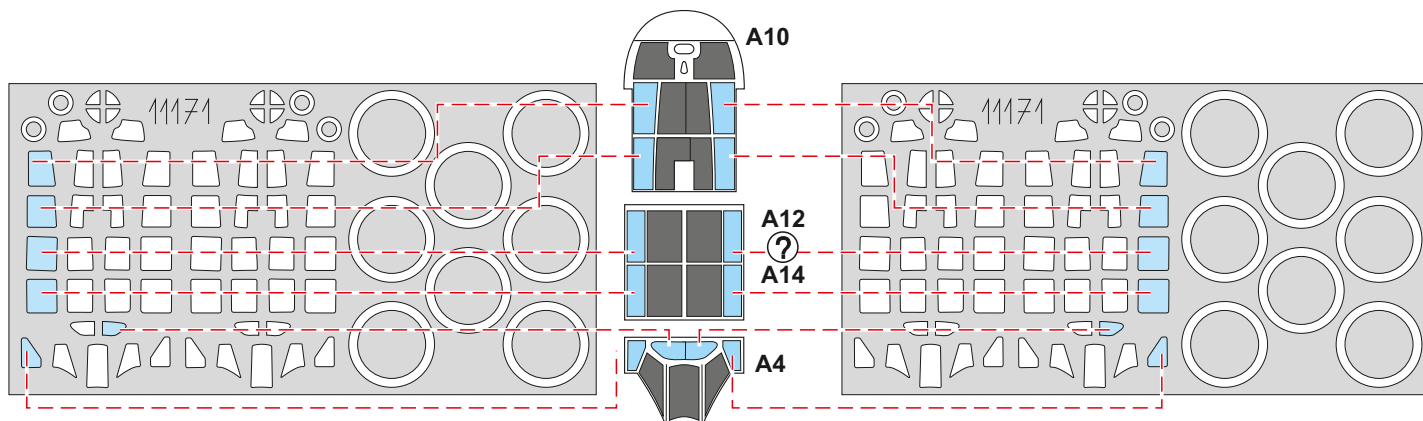
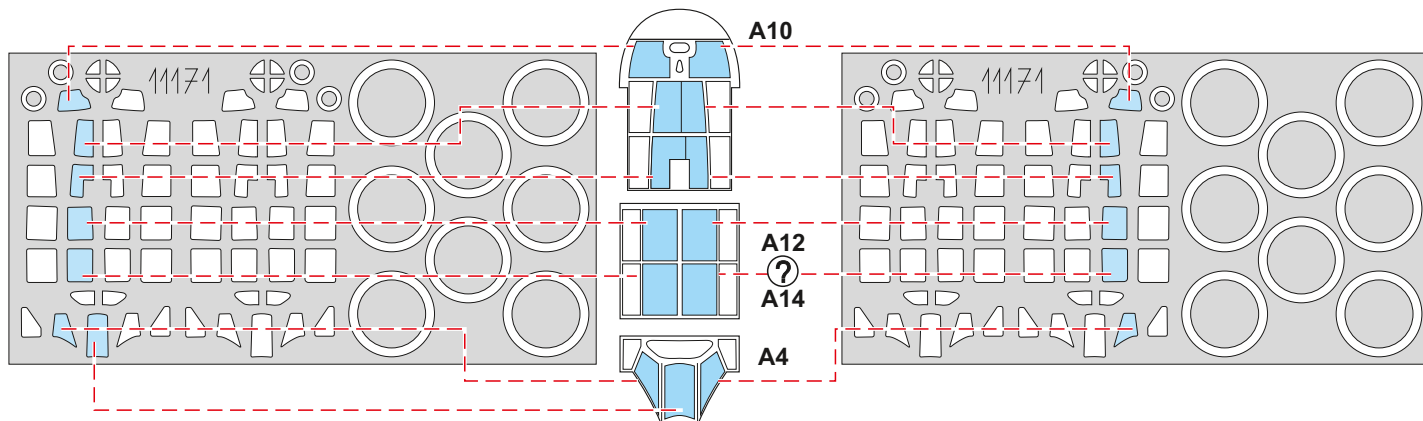
11171

A15 A16

T23

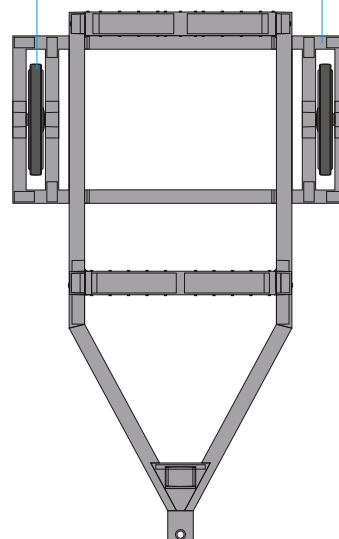

T11

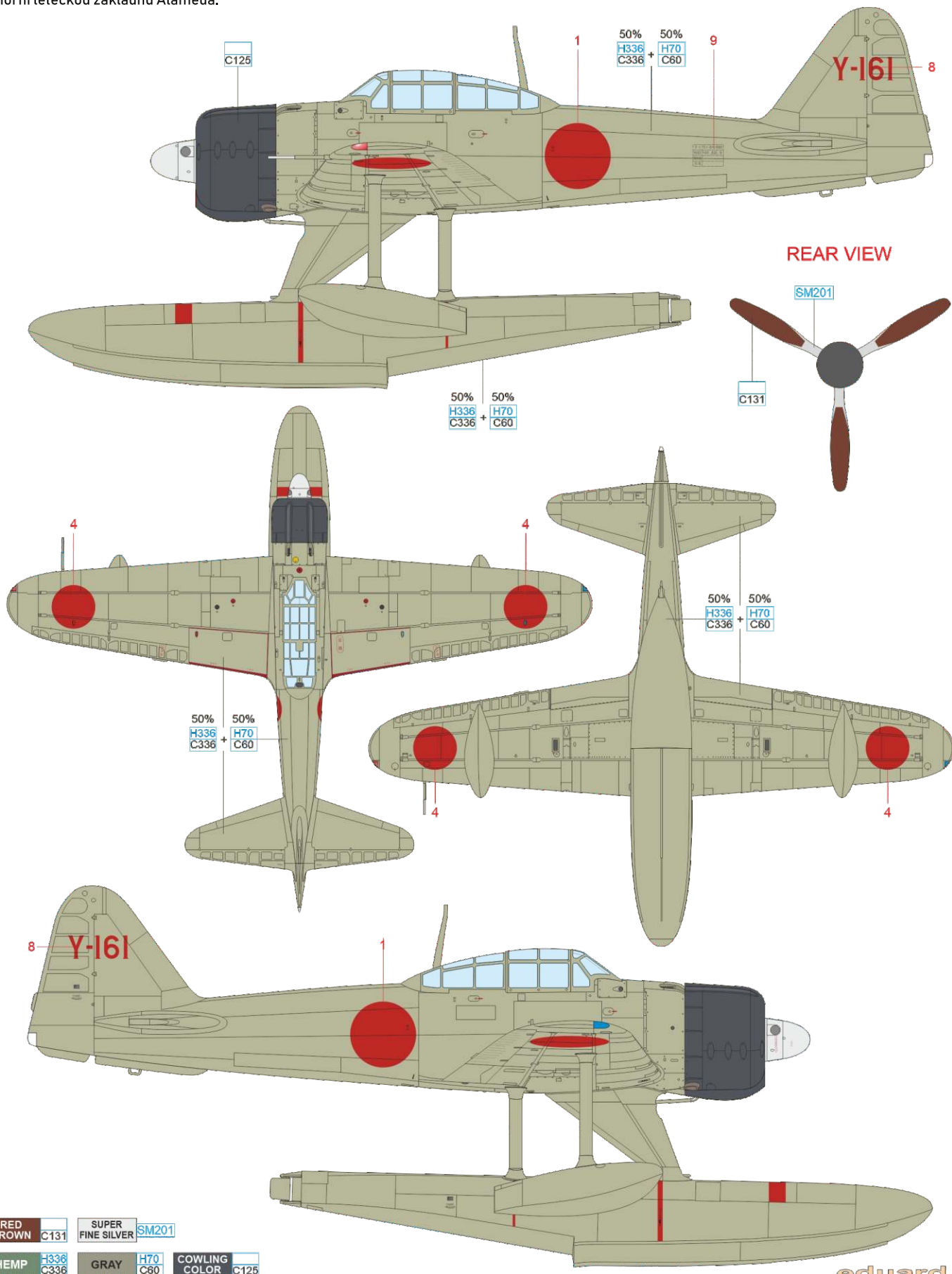
H77
C137
TIRE BLACK

H53
C13
GRAY

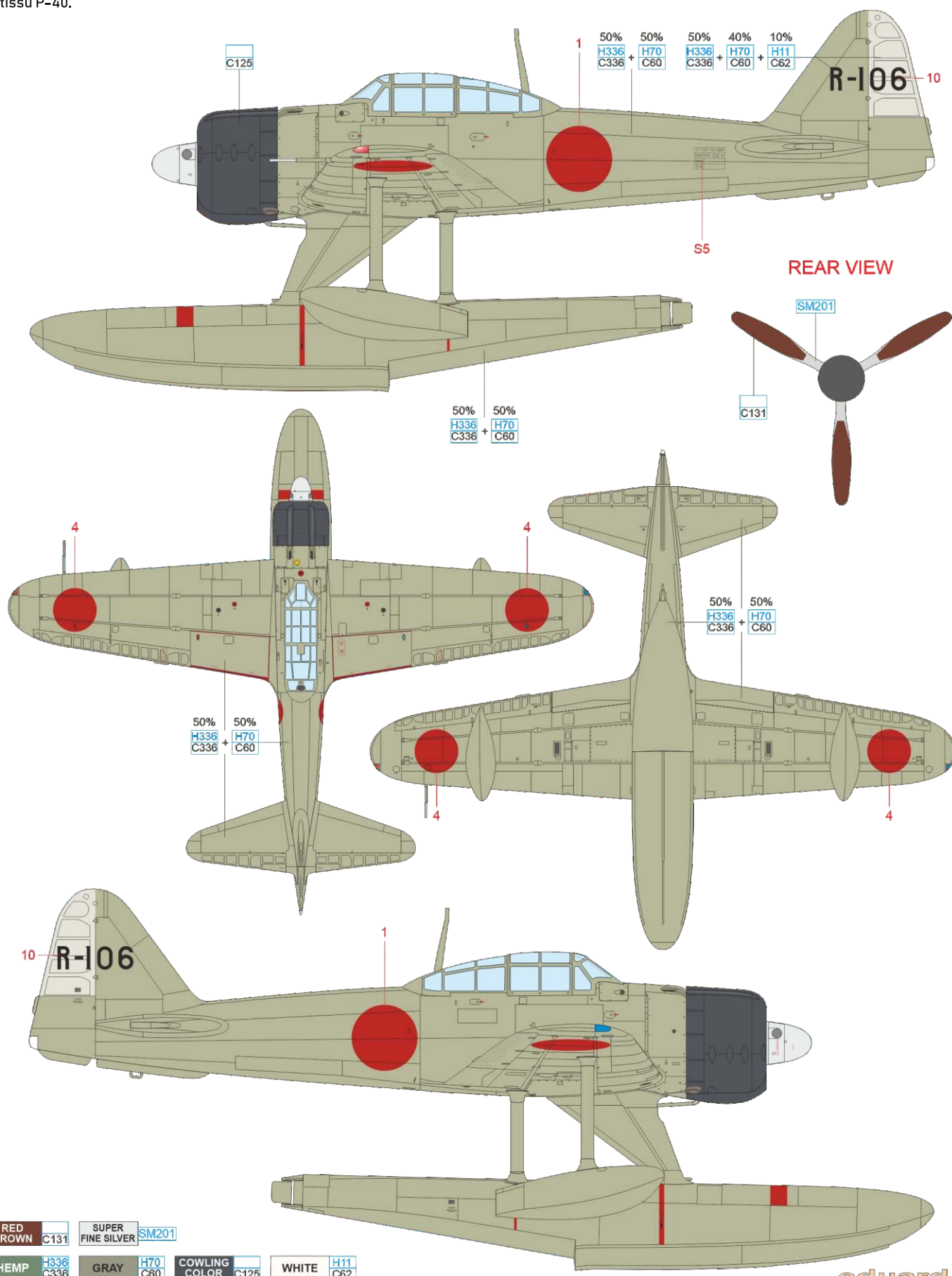
A Yokohama Kōkūtai, ostrov Tulagi, Šalamounovy ostrovy, srpen 1942

Jedná se o jeden z prvních vyrobených tetounů Rufe, který měl shora na hlavním plováku vystouplý kryt a jehož křídlo mělo sklápěcí koncové oblouky. Velitelem stíhací jednotky, jež byla součástí Yokohama Kókútai, byl por. Ri-ichirō Satō, pocházející z města Sendai v prefektuře Miyagi. Námořní akademii v Etajimě absolvoval v roce 1938 v jejím 66. ročníku, v listopadu 1940 byl povýšen na podporučíka a při zařazení k Yokohama Kókútai v květnu 1942 byl povýšen na poručíka. Od počátku července měla jeho jednotka hlavní základnu na ostrově Tulagi u Guadalcanalu. Jejími protivníky byly americké bombardéry Flying Fortress a Liberator. Jednotka nárokovala pět vítězství v leteckém boji, přičemž Satō si ve spolupráci s ostatními piloty připsal jedno jisté vítězství nad B-17 a jedno pravděpodobné. Po spojenecké invazi 7. srpna 1942 na Guadalcanal většina z pilotů Yokohama Kókútai zahynula v pozemních bojích, včetně Satōa. Technici USMC na ostrově Tulagi našli deset vraků Rufe a dva, včetně stroje Y-161, odvezli k výzkumům na americkou námořní leteckou základnu Alameda.

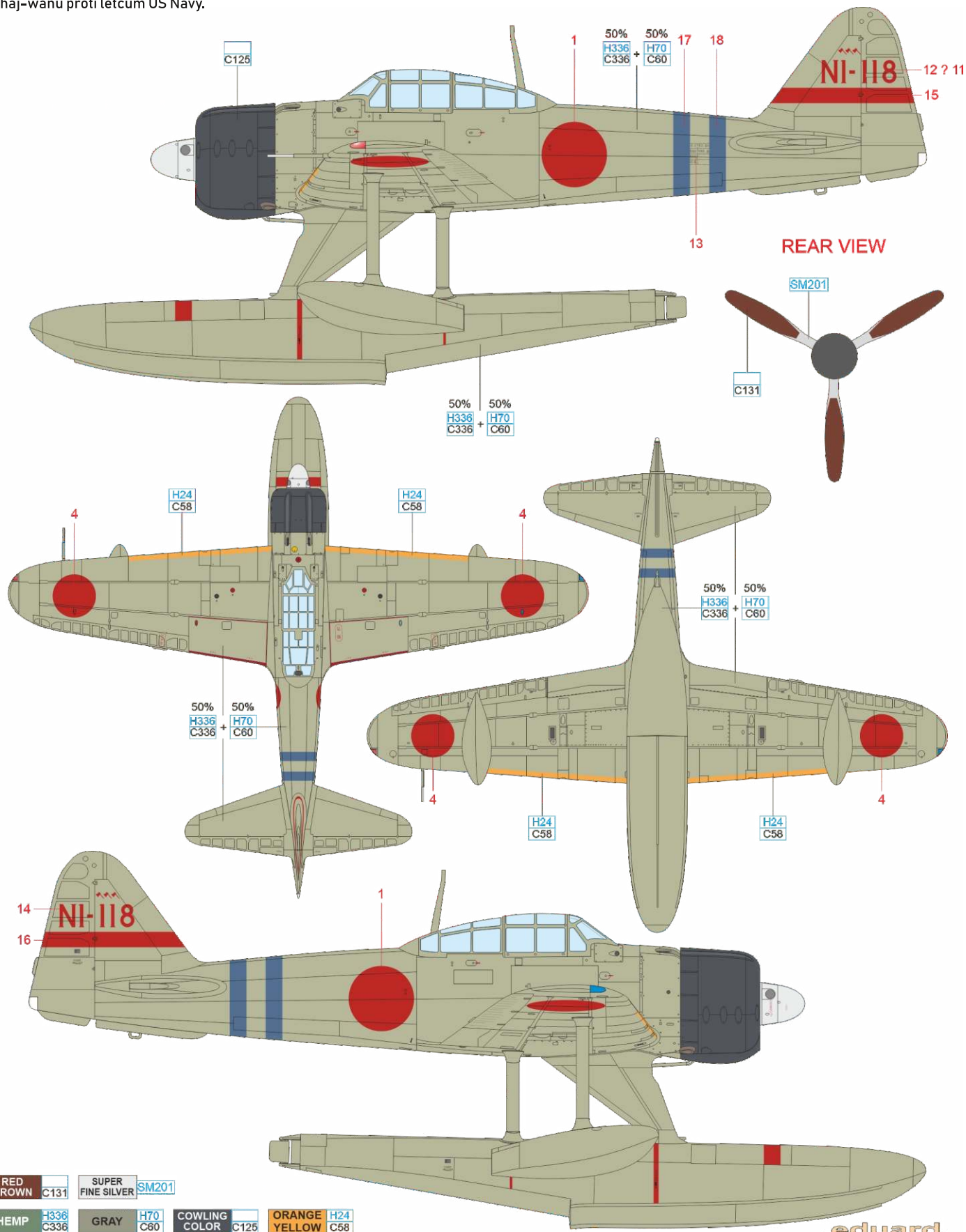

B 5. Kōkūtai, ostrov Kiska, Aleuty, srpen 1942

Jedná se o jeden z prvních vyrobených letounů Rufe, který měl shora na hlavním plováku vystouplý kryt a jeho křídlo mělo sklápěcí koncové oblouky. Jeho směrovka a pravděpodobně i ostatní ovládací plochy potažené plátnem měly světlejší zbarvení. Letouny této stíhací jednotky postupně nesly nejméně čtyři různá označení na ocasních plochách dle toho, jak byla jednotka přeznačována a podřízena různým velitelstvím. Jejím nejúspěšnějším stíhačem byl vrch. podd. Gi-ichi Sasaki. Pocházel z prefektury Miyagi a do námořnictva vstoupil v roce 1937. Stal se pilotem dvoumístných plovákových letounů a zúčastnil se bojů v Číně. Dobývání Filipín a Holandské východní Indie se účastnil v letecké jednotce nosiče hydroplánů Mizuho. Po jeho potopení byl přidělen k Tōkō Kōkūtai na Aleutách, jež byla postupně přejmenována na 5. Kōkūtai a poté na Kōkūtai 452. Celkem docílil čtyř samostatných vítězství, pět letounů sestřelil ve spolupráci a jeden letoun mu byl ve spolupráci uznán jako pravděpodobně zničený. Zahynul 19. února 1943 nad ostrovem Amchitka v souboji s pilotem Curtissu P-40.

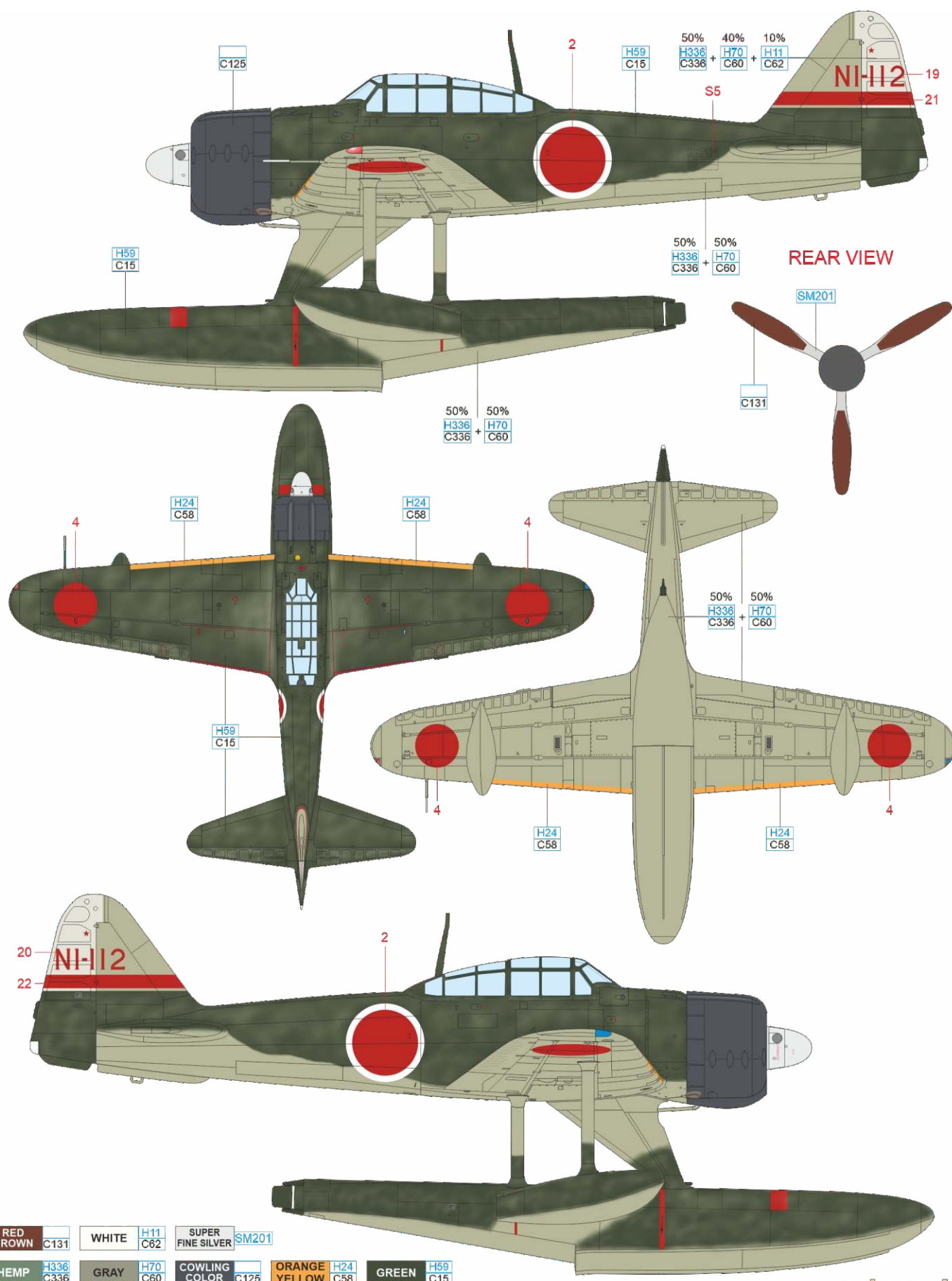

Jedná se o pátý vyrobený letoun A6M2-N a je jedním z mála Rufo, které vznikly konverzí z palubních stíhaček A6M2 Model 21. Shora na hlavním plováku měl vystouplý kryt a jeho křídlo mělo sklápěcí koncové oblouky. Tento stroj byl jedním ze dvou hydroplánů Yokohama Kōkūtai, které se nacházely v Shortlandu během 7. srpna 1942, když byl zbytek jednotky zničen na ostrově Tulagi. Poté jej převzala letecká jednotka lodi Kamikawa Maru a v říjnu 1942 se dostal do výzbroje 14. Kōkūtai, jež byla v listopadu přeznačena na Kōkūtai 802. Není vyloučeno, že dva pruhy na trupu byly ve skutečnosti šedé a zakryly původní bílé označení Kamikawa Maru. V březnu 1943 byl tento stroj mezi letouny, které se přesunuly na Marshallovy ostrovy. Na ocasních plochách jsou vyznačena vítězství, dosažená několika piloty včetně podpor. Keizō Yamazakiho, který s ním 13. února při obraně Shortlandu dosáhl pravděpodobného sestřelu P-38 z 339th FS. Yamazaki pocházel z Odawary v prefektuře Kanagawa. Námořní akademii v Etajimě absolvoval v jejím 68. ročníku v roce 1940 a letecký výcvik dokončil v červnu 1942. Poté, co byla jeho jednotka začleněna do Kōkūtai 902, byl v listopadu 1943 povýšen do hodnosti poručíka. V únoru 1944 se stal velitelem stíhací jednotky Kōkūtai 256 vyzbrojené Zery v Šanghaji a během podzimu se svou jednotkou operoval z Tchaj-wanu proti letcům US Navy.

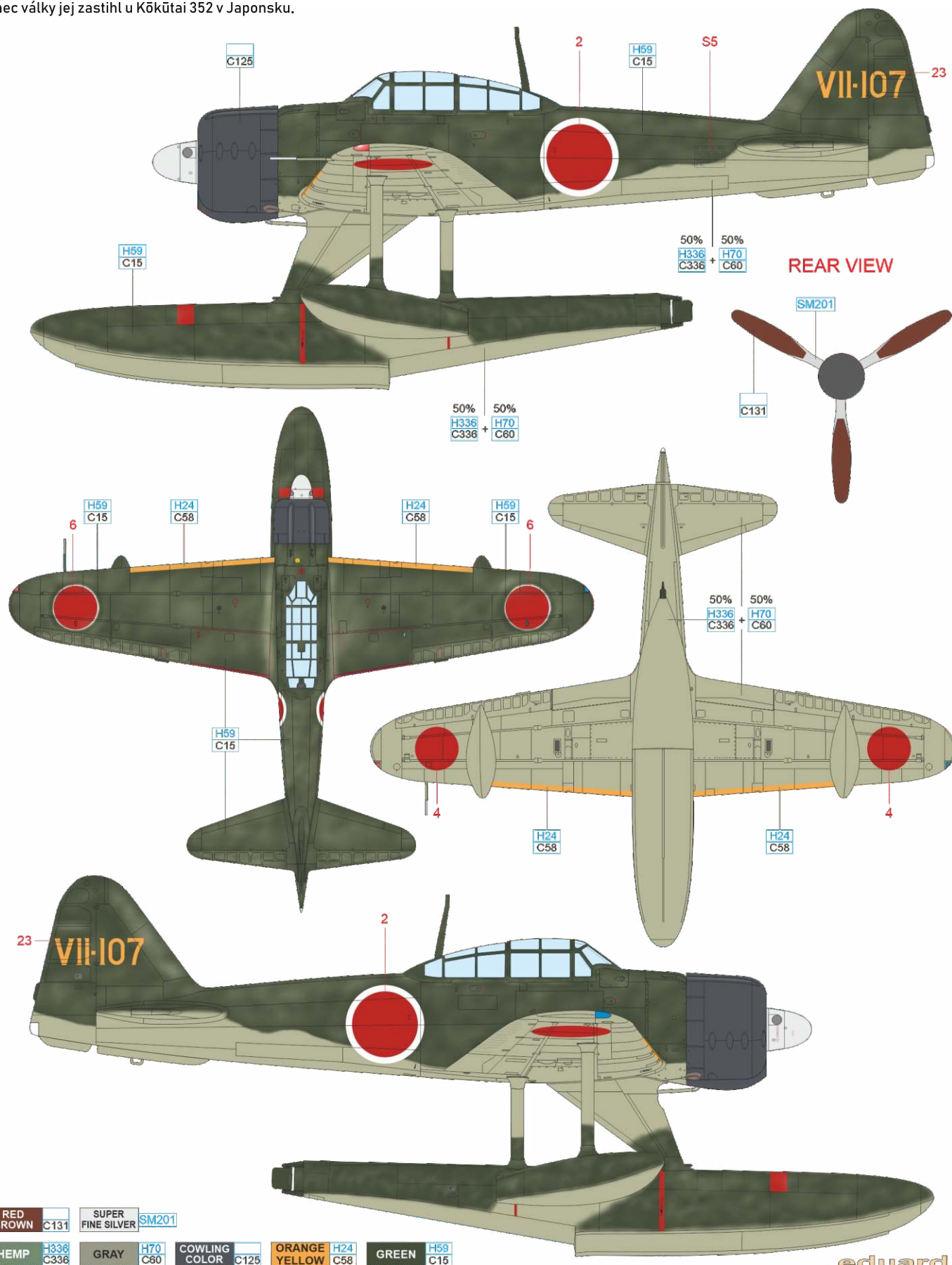
D Kōkūtai 802, základna Faisi-Poporang, Shortlandské ostrovy, únor 1943

Tento letoun patřil mezi nové stroje, které Kōkūtai 802 převzala v Japonsku v prosinci 1942. Shora na hlavním plováku již nebyl vystouplý kryt. U jednotky letoun dostal nátěr tmavě zelenou barvou, ale horní část ocasních ploch byla ponechána v původní barvě. Letoun měl pravděpodobně pozdní provedení výrobní tabulky na trupu. Ocasní plochy nesou symbol leteckého vítězství a také vodorovný červený pruh, který byl zřejmě identifikačním prvkem jednotky. Je pravděpodobné, že se letoun zúčastnil leteckých bojů 13. a 14. února 1943 při obraně Shortlandských ostrovů a Buinu, při nichž americké letecké jednotky utrpěly poměrně výrazné ztráty.

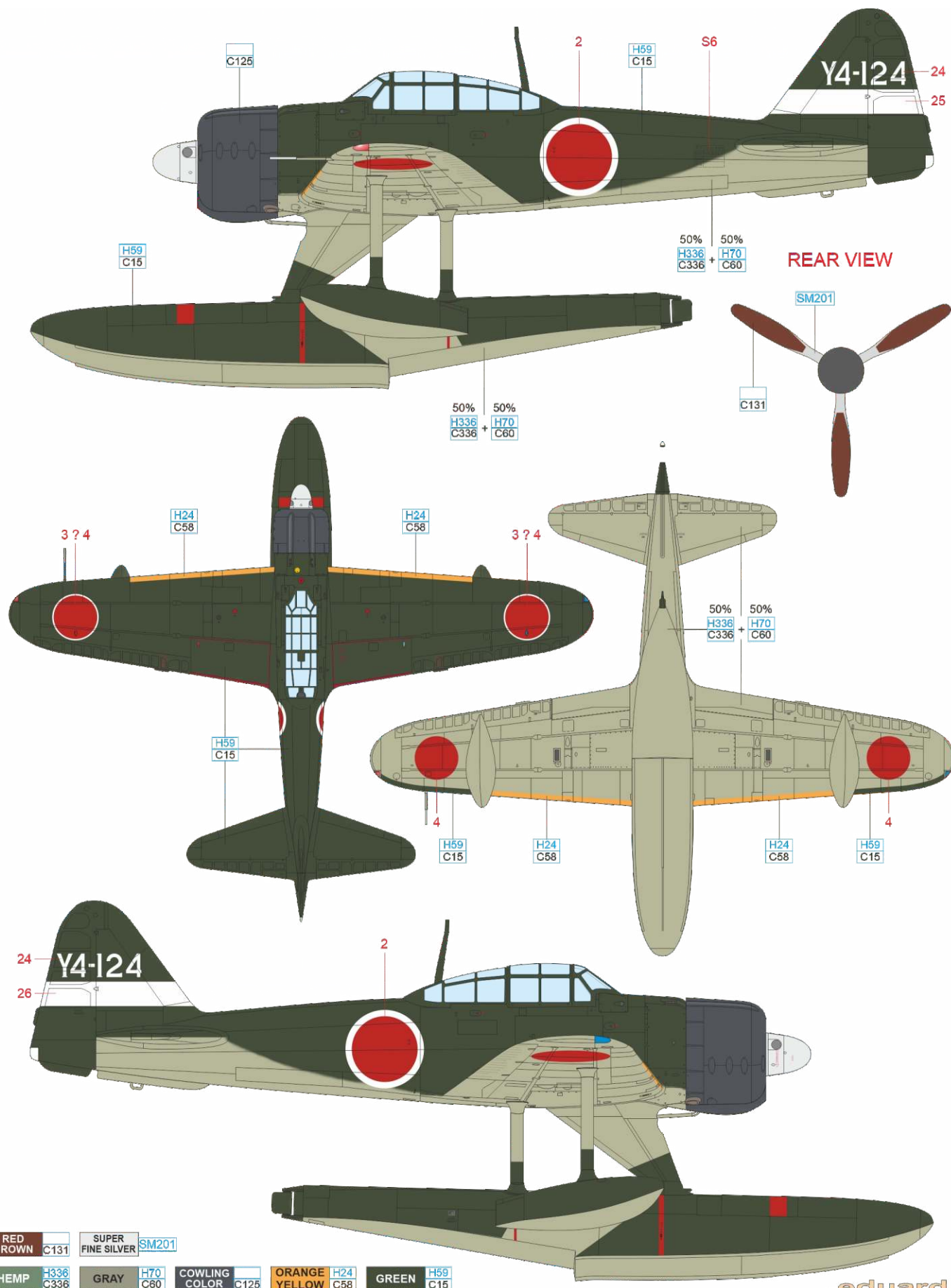
E Kōkūtai 452, jezero Bettobi, ostrov Shumshu, Kurily, červenec 1943

Tento letoun patřil mezi nové stroje, které Kōkūtai 452 převzala v Japonsku po evakuaci z Kuril. Shora na hlavním plováku již nebyl vystouplý kryt. U jednotky letoun dostal náter tmavě zelenou barvou. Letoun měl pravděpodobně pozdní provedení výrobní tabulky na trupu. Mezi úspěšné stíhače této jednotky patřil praporčík Kiyomi Katsuki. Na počátku války v Pacifiku sloužil na nosiči hydroplánů Chitose jako pilot dvouplošníku F1M. V lednu 1942 se podílel na sestřelení nizozemské Cataliny. V oblasti Šalamounových ostrovů sestřelil s dvouplošníkem Pete 3. října Dauntless a během následujícího dne při obraně vlastní lodi taranoval B-17 od 72nd BS. Celá osádka pod velením Capt. Davida C. Everitta zahynula, ale Katsuki i jeho pozorovatel přežili a Katsuki obdržel písemnou pochvalu velitele jednotky. Během téhož dne Katsuki dosáhl dalších dvou vítězství. Po přeškolení na A6M2-N byl zařazen ke Kōkūtai 452 a připsal si sestřel bombardérů B-25 a B-24. Po návratu do Japonska se přeškolil na hydroplán NIK Rex a u Kōkūtai 934 na ostrově Ambon v Indonésii sestřelil v lednu 1944 B-24. Dalšími dvěma vítězství docílil na Zerech u Kōkūtai 381 nad Balikpapanem a Singapurem. Konec války jej zastihl u Kōkūtai 352 v Japonsku.

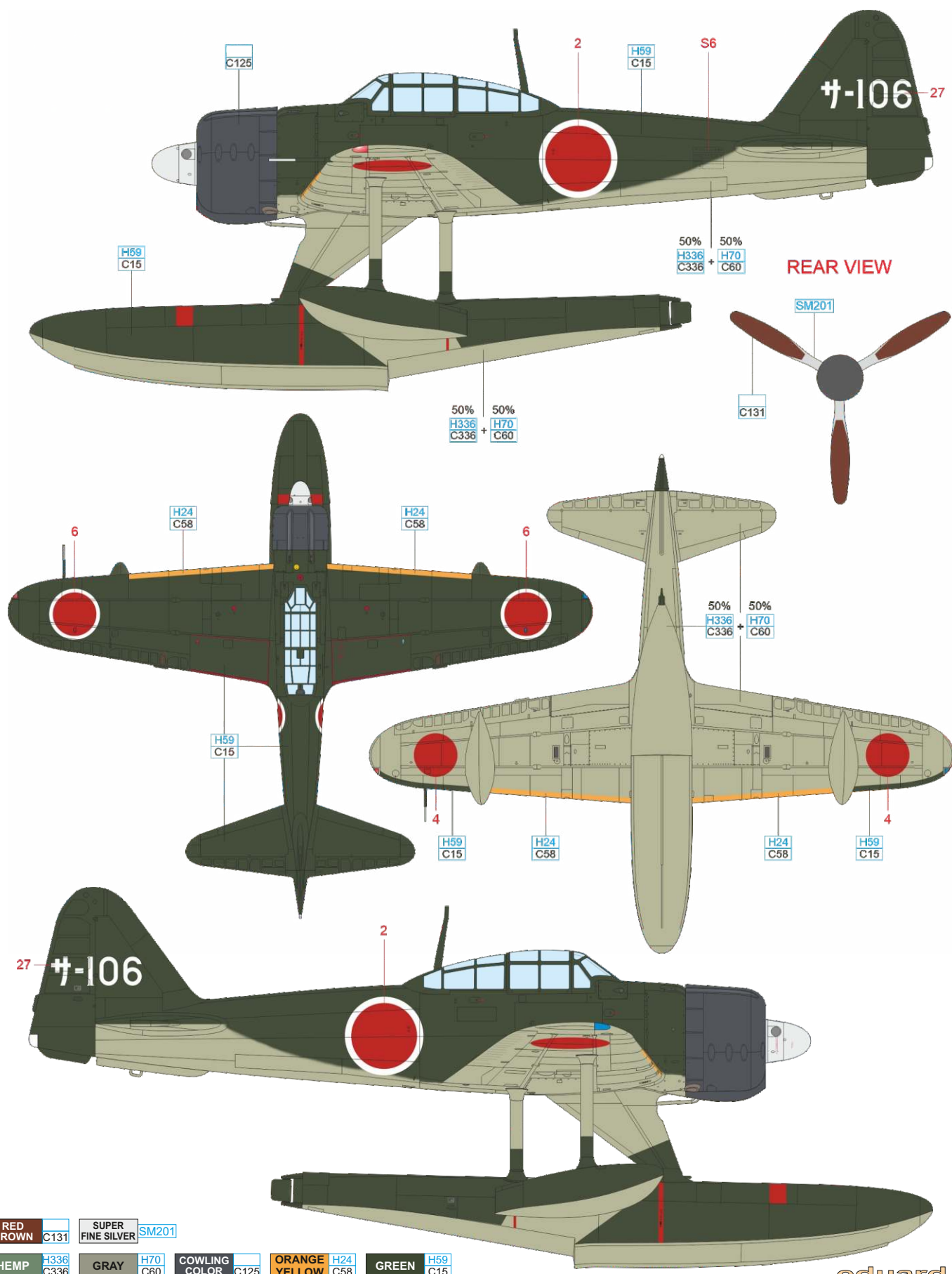

F Kōkūtai 802, ostrov Emidj, atol Jaluit, Marshallovy ostrovy, říjen 1943

Tento letoun byl dokončen v pozdním provedení s továrním nátěrem tmavě zelenou barvou. Po přesunu do oblasti Marshallových ostrovů v březnu 1943 se Kōkūtai 802 pod vedením podporučíka Yamazakiho zabývala především hlídkovou činností, protiponorkovými patrolami a stíháním čtyřmotorových bombardérů. Dálkový průzkum prováděla další část této jednotky, která byla vyzbrojena stroji H8K Emily. V září 1943 se označení jejich letounů změnilo na Y4 v souvislosti s přechodem do podřízenosti 22. Kōkū Sentai. Identifikační označení na ocasních plochách hydroplánů Rufe se u této jednotky během služby na Marshallových ostrovech změnilo z červené barvy na bílou. V říjnu byla stíhací jednotka Kōkūtai 802 začleněna do Kōkūtai 902 a v listopadu se dostala do střetu s letouny US Navy při náletu na Truk.

Tento letoun byl dokončen v pozdním provedení s továrním nátěrem tmavě zelenou barvou. Sasebo Kōkūtai po účasti na obraně Chichijimy v červenci 1944 pokračovala ve výcviku pilotáže hydroplánů v Japonsku. S letounem Sa-106 létal nám. praporčík Ozawa. Do námořnictva vstoupil v roce 1943 po dokončení střední školy a leteckým výcvikem prošel u Tsuchiura Kōkūtai. Během nácviku stíhacího souboje mezi dvěma hydroplány Rufe, který byl naplánován na 30. října 1944, musel Ozawa ze svého letounu vyskočit na padáku, když se přetrhlo lanko ovládání výškovky. Výsok z letounu málem nepřežil. Na konci roku byla stíhací jednotka Sasebo Kōkūtai převedena na pozemní stíhací letouny. V průběhu bojů nad Okinawou 22. června 1945 dosáhl Ozawa jednoho leteckého vítězství v boji s formací více než třiceti amerických letadel. Poté byl převelen ke Kōkūtai 723 s letouny C6N Myrt a měl na tomto typu letounu vykonat Kamikaze misi. Po válce se věnoval elektrotechnice a byl u zrodu prvního mikrovlnného meziměstského spojení v Japonsku.

H Kōkūtai 934, ostrov Ambon, Moluky, březen 1944

Tento letoun byl dokončen v pozdním provedení s továrním nátěrem tmavě zelenou barvou. U jednotky byly přetřeny bílé lemy u Hinomaru kvůli snížení viditelnosti stroje. Kōkūtai 934 byla na počátku roku 1944 vyzbrojena pozorovacími letouny E13A Jake, F1M Pete a stíhacími letouny Rufe a N1K Rex. Jejím častými protivníky byly osádky Beaufighterů z No. 31 Sqn. RAAF. Jeden ze stíhačů Kōkūtai 934, podd. 2. tř. Hidenori Matsunaga, si ve spoluúčasti připsal přibližně deset sestřelených Beaufighterů. V březnu 1944 byl převelen ke Kōkūtai 381 vyzbrojené Zery. Právě Matsunagovi je připisován jiný letoun s bleskem na boku, na němž byl vyfotografován s dalším pilotem. U jednotky byly letouny s bleskem na trupu přinejmenším dva, přičemž provedení blesků se lišilo a byly pravděpodobně namalovány bílou barvou. Identita pilotů, jimž letouny s bleskem patřily, není známa. Mohlo se jednat o stroj velitele formace, případně o letoun velitele stíhací peruti podpor. Toshiharu Ikedy, který si s Rufe připsal vítězství nad Spitfirem. Ikeda se později stal velitelem Hikōtai 603 a padl 23. června 1944 na Saipanu.

